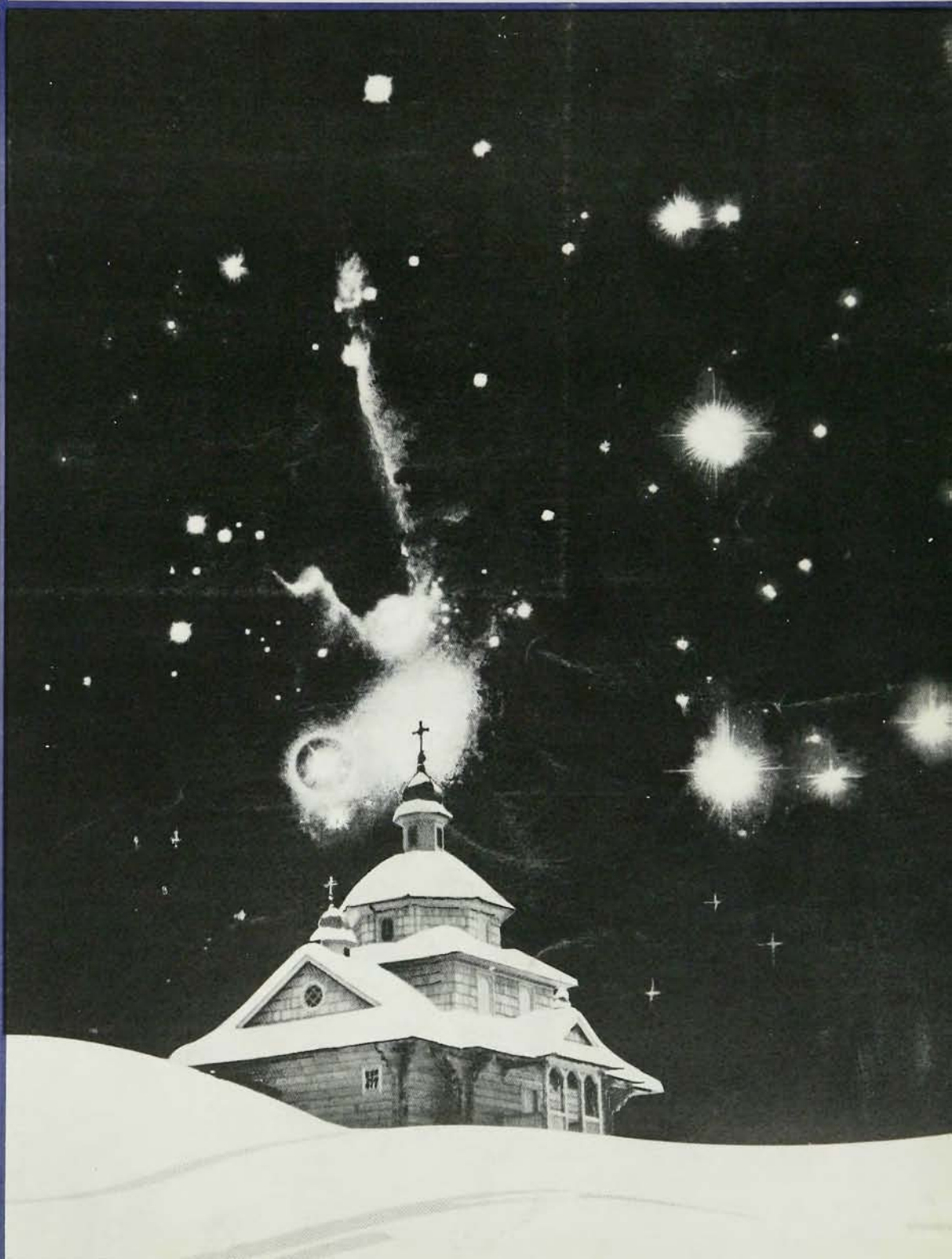

ЮНАК

СІЧЕНЬ
1965
JANUARY

№ (19) — РІК III
Ціна 50¢

Зміст

Сторінка

- 1 З гаври Старого Вовка
- 2 Визначні сучасні українці
Релігія-наука Митрополит Йосиф Сліпий
- 3 Релігія-наука: Митрополит Іларіон
- 5 Література Микола Понеділок
- 5 М. Понеділок: Говорить лише поле
- 6 М. Ганушевський: Розвідувач-пластун
- 10 Молоде перо: Річниця 22 січня
- 11 О. Бущик: Ігри
- 11 Таємниці цікавого світу
- 13 Куток старшого юнака
- 14 Поради Подруги Дади
- 14 Подруга Оля: Пластункам на вушко
- 15 Гутірка Деді Юрка
- 16 Водне пластування:
Л. Мировський: Морський вишкільний курс
- 17 Н. Колцьо: Морський вишкільний курс
3 життя залог
- 18 Куток літунського пластування
С. Лучкань: Перша літунська ескадра
1. Телесик: Понад усіма
- 19 Філателістичний гурток у Вінніпезі
- 20 Куток почувань і пера
П. Саварин: Думайте, читайте
- 21 Нові видання
- 22 Що читати
- 23 Загадки
- 24 Розгадки загадок
- 24 Н. Ішук: Пластова геометрія
- 25 Завжди доброї гадки
- 26 Хроніка "Лісової школи"
- 27 Чи знаєш, що...
- 28 Від адміністрації

При виданні цього числа співпрацювали: Мистецьке оформлення — ст. пл. Т. Геврик, См. Ілюстратори: ст. пл. Т. Геврик, См, В. Певний, С. Лада, пл. сен. Б. Тигла, ЧК, пл. сен. В. Пилишенко, Ч-ць, ст. пл. В. Повзанюк, А. Ковшевич, ст. пл. В. Юрчук, ЛМ.

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. Видає Головна Пластова Булава. Уповноважений ГПБ для справ "Юнака" — пл. сен. Ю. Пясецький, ЛЧ. Редагує Колегія. Головний редактор — пл. сен. Л. С. Онишкевич, См. Технічне оформлення — ст. пл. М. Баб'юк, См, і пл. сен. Я. Еліїв. Головний адміністратор — пл. сен. О. Тарнавський, ЛЧ, заступник адміністратора — пл. сен. С. Гела, Ч-ць. — "Юнак" появляється щомісяця крім липня і серпня.

Річна передплата: США і Канада — 5.00 дол., Австралія — 1.10.0, Австрія — 90 шіл., Аргентина — 250 пез., Бразилія — 200 кр., Велика Британія — 1.0.0, Німеччина — 10 н.м., Франція — 15 фр. Ціна одного числа у США і Канаді — 50 центів.

Редакція застерігає собі право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

Статті, дописи, розгадки тощо слід слати на адресу редакції: У справах передплат і оголошень треба звертатися до адміністрації.

Mr. L. S. ONYSHKEVYCH
180 Franklin Cor. Rd.
Nassau Garden Apts. L 19
Trenton, N.J., 08638, U. S. A.

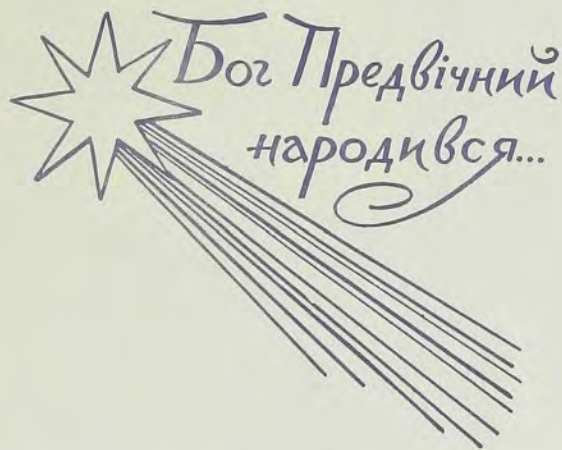
YUNAK MAGAZINE
2199 Bloor Street West
Toronto 9, Ontario, Canada

Ч. 1 (19) — РІК III
СІЧЕНЬ — JANUARY
1965

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine,
Published by PLAST — Ukrainian Youth Ass'n,
2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont., Canada.

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of Postage in cash

З НАВН СТАВНО

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

Дорогому Основоположникові Пласту Дротові,
Головному, Крайовим і Станичним Пластовим
Проводам, усім Пластовим Юначкам і Юнакам,
як теж усім Співробітникам і Передплатникам

та всіх вітаємо
ХРИСТОС РОДИВСЯ!

Редакція і Адміністрація «Юнака»

Дорогі Подруги і Друзі!

Оце починаємо третій з черги річник нашого «Юнака». У цьому році будемо старатися ввести багато нових речей, щоб зробити наш журнал ще кращим і цікавішим, ніж він досі був.

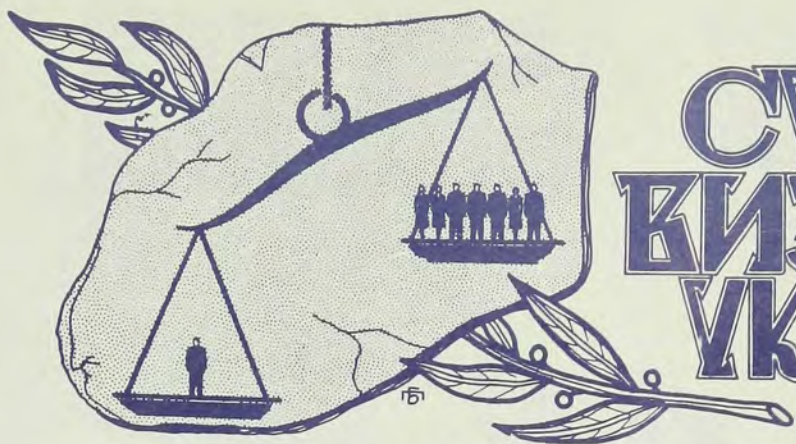
На основі відповідей з нашої анкети і багато листів до редакції, ми знаємо тепер, що читачів найбільше цікавить, а що найменше — тож будемо добирати такі статті, оповідання і інші матеріали, які нашим читачам найкраще подобаються. У журналі будемо містити щораз то більше дописів з життя самого юнацтва і спроб «молодого пера», надісланих юнаками і юначками так, що **«Юнак» буде справді єдиним юнацьким журналом**, а не тільки журналом, писаним кимось іншим для юнацтва.

Тому «Юнак» у великій мірі залежить від Вас, дорогі Читачі! На основі Ваших дописів і Ваших листів, на основі того, **що пришлете йому Ви**, він буде добрим або ні, цікавим або ні. **«Юнак» — це Ваш журнал і в першу чергу від Вас залежить, як він виглядатиме.**

У січні відзначаємо багато українських національних свят: свято **проголошення незалежності України**, свято **злуки Українських Земель**, річницю **бою під Крутами**. Тому це число присвячене частково визвольній тематиці. Крім того в січні припадають наші більші церковні свята: **Різдво, Новий Рік, Водохрища**. З цієї нагоди складаю Вам, Дорогі Подруги і Друзі, і Вашим Рідням, найщиріші бажання

**ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ!**

Ваш Старий Вовк

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

РЕЛІГІЯ – НАУКА

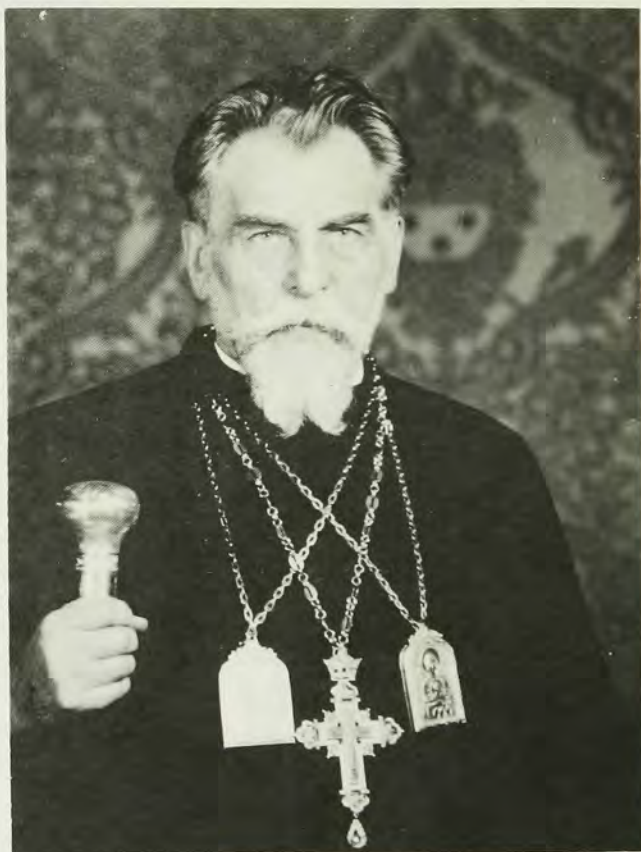
МИТРОПОЛИТ ЙОСИФ СЛІПІЙ

Високопреосвященніший Кир Йосиф Сліпий є тепер первоієрархом Української Католицької Церкви, Львівським архієпископом та Києво-галицьким митрополитом.

Його постать, вплив і значення такі великі, що навіть важко ще тепер це все навітлити. Митрополит Сліпий — це людина надзвичайно сильної волі та кристального і незломного характеру, прикрашеного численними героїськими чеснотами. Це великий науковець світової слави, мислитель і богослов, людина високого і глибокого знання, на що вказують його численні наукові праці (понад 150). Це визначний патріот, діяч і знаменитий організатор нашого церковного й національного життя, і то навіть в найважчих умовах сибірського заслання.

Митрополит Йосиф — це ісповідник, що за особливою ласкою, як представник св. Церкви і свого народу, стоїть на їх сторожі та свідчить про правдивість Христової віри. За особливим Божим призначенням він страждає і покутує за свій нарід чи повірене йому стадо і навіть серед найбільших труднощів не відрікається своєї віри і свого покликання. У такій ситуації був наш митрополит, коли большевики його ув'язнили. Ні побої, ні погрози, ні невірливі праця і постійний натиск не призвели митрополита Сліпого до того, щоб він відкинув єдність нашої Церкви з Римом і підчинився московському патріархові.

У селянській родині Івана та Анастасії Сліпих у селі Заздрість, повіт Теревовля, народився 17-го лютого 1892 р. син Йосиф. Увесь час у школі молодий Йосиф відзначався надзвичайною здібністю і дуже великою пильністю. З огляду на його визначні успіхи під час студій богослов'я митрополит Шептицький вислав його на дальші студії до Інсбруку (Австрія). 30-го вересня 1917 р. митрополит Шептицький висвятив Йосифа Сліпого на священника. Після дальших студій в Інсбруці та Римі о. Йосиф Сліпий здобув ступінь доктора, а потім професора св. богослов'я. Його наукові праці відразу ви-

кликали подив і признання наукового світу. За час своїх студій о. проф. д-р Сліпий нав'язав широкі та численні зв'язки з представниками наукового світу. Коли він повернувся 1921 р. в Україну, негайно став професором богослов'я у Львові, а згодом і ректором новоствореної Богословської Академії. Наша найвища наукова установа — Наукове Товариство ім. Шевченка (НТШ) іменувало його своїм дійсним членом, а крім того митрополит Сліпий був постійно головою Богословсько-Наукового Товариства у Львові.

Коли большевики окупували Галичину в 1939 р., митрополит Андрей Шептицький полагив у Римі справу свого наслідника на митро-

політичному престолі. Після таємних єпископських свячень 22-го грудня 1939 р., ним став о. проф. д-р Йосиф Сліпий. Коли ж потім в 1944 р. більшовики вдруге зайняли Галичину, і незабаром помер митрополит Шептицький, його наслідником став Кир Йосиф Сліпий.

Більшовики почали жорстоко нищити Українську Церкву. Вночі 11-го квітня 1945 р. заарештували митрополита Йосифа і більшість наших владик. Митрополита засудили (за «ворожу діяльність проти ССРСР») на 8 років каторги, яку він перетерпів у різних таборах і тюрмах ССРСР, головню на Сибірі. Після тих 8 літ його випущено з таборів праці, але заборонено повертатися в Україну і призначено до праці в домі старців на Сибірі.

Пізніше, 1958 р. його знову засуджено на 7 років каторги за те, що коли він був на Сибірі, то далі виконував свої архипастирські права і функції. Але митрополит Йосиф не заламався, а й цим разом залишився вірним змістові свого славного вислову, що найкраще вказує на силу і велич його духа: «Або вільний з Церквою, або нехай Господь прийме мою жертву!..»

Коли в жовтні 1962 р. почався 2-ий Ватиканський Собор, то митрополит Сліпий ще був на засланні. Його названо «великим неprisутнім» і про нього широко писала світова преса. Заходами ватиканських дипломатів та самого Папи Івана XXIII-го його випущено на волю, і він прибув за виразним наказом Папи до Риму 9-го лютого 1963 р. Тоді сам Папа особисто подав світові вістку про звільнення нашого Митрополита-ісповідника.

Від тоді митрополит Сліпий перебуває в Римі, де брав живу участь у сесіях Ватиканського Собору. В тому часі він прийняв на авдієнціях багато владик, вірних, визначних державних мужів і інших. Він став членом Конгрегації для Східних Церков, брав участь у нарадах українських владик і виголосив ряд глибоких змістом проповідей.

Довгі роки каторги не зламали його, навпаки: скріпили на душі, збільшили до геройського ступеня його покору, лагідність і уповання на Божу ласку. Як дійсний митрополит-ісповідник він гідно стоїть на своєму високому і геройському становищі та свідчить перед невірним світом про правди Христової віри. Він — дійсна слава і честь Христової Церкви та нашого українського народу. Нехай милосердний Господь захоче його на многі і многі літа!

пл. сен. Петро Біланюк

МИТРОПОЛИТ ІЛАРІОН (Професор Іван Огієнко)

Митрополит Іларіон народився 15 січня 1882 року як четверта дитина в убогій селянській родині Івана і Евфросинії (з Петриченків) Огієнків, в містечку Брусиліві на Київщині. Народженому дано ім'я Івана. Батько Івана помер, коли Іванові було кілька років, а мати пробивалася важкою працею в місцевому фільварку. 10-літнім хлопцем Іван Огієнко розпочав науку в Брусилівській народній школі, по закінченню якої він вступив до фельчерської військової школи, де наука і утримання були безкоштовні. Перебуваючи в цій школі, Іван Огієнко пильно студіював медицину, але цікавився літературою і сам пробував писати. В 1897 р. з'явилася перша стаття 15-літнього юнака під заг. «Як живуть селяни» в «Сільському Вістнику». По закінченні фельчерської школи Іван Огієнко працював у Київському військовому шпиталі, а одночасно готувався до іспиту зрілості (матури),

необхідного до вступу на університет. Матуру він здав з успіхом в 1903 р. у гімназії в Острозі, на Волині. В тому самому році він вступив спершу на медичний, а дещо пізніше на історично-філологічний факультет Київського університету. В 1909 р. Іван Огієнко закінчив університет, здобуваючи титул кандидата наук. Деканат філологічного факультету відразу хотів залишити Івана Огієнка при університеті для підготовки до професорської праці, але це вдалося тільки пізніше, в 1911 р. тому, що міністерство освіти

затримало справу Огієнка, вважаючи його вже тоді «неблагонадійним» українським сепаратистом.

Тому відразу по закінченні університету Іванові Огієнкові довелося працювати учителем у Київській Комерційній Школі, де він познайомився зі законовчителем цієї ж школи, о. прот. Василем Липківським, пізнішим Митрополитом Української Автокефальної Церкви.

Після довгих старань деканату Київського університету, вдалося затвердити Івана Огієнка професорським стипендіатом, що дозволило йому присвятитися цілковито науковій праці. При кінці 1915 р. став він приватним доцентом Українського університету при кафедрі літератури і мови.

В 1917 р. уже після революції, доцента І. Огієнка покликане на кафедру української мови Київського університету, а також професором української мови у Вищих Жіночих Курсах та Духовній Академії в Києві. В 1918 р. І. Огієнка призначено надзвичайним професором Українського університету в Києві, а згодом ректором Кам'янець-Подільського університету. В 1919 р. Директорія УНР покликала професора Огієнка на становище міністра освіти, а дещо згодом міністра віроісповідань.

На еміграції проф. І. Огієнко працював спершу у Винниках б. Львова, а від 1926 р. у Варшаві. З відкриттям Відділу Православної Теології при Варшавському Університеті, проф. І. Огієнка покликане на кафедру старослов'янської мови і кирилівської палеографії. Уже в тому часі праці проф. Огієнка нараховували понад 400 назв. В 1932 р. польське міністерство освіти звільнило проф. Огієнка зі становища професора університету. Тоді проф. Огієнко почав видавати журнал «Рідна Мова» і популярно-наукову «Бібліотеку Рідної Мови». Ці видання були дуже поширеними в Галичині і на Волині. У тому самому часі проф. І. Огієнко опрацював такі наукові праці: «Нариси з історії української мови», «Константин і Методій», «Пам'ятки старо-слов'янської мови», «Українська літературна мова XVI століття», «Постання азбуки і літературної мови у слов'ян» і ін., та розпочав переклад Святого Письма на українську мову, який закінчив в 1940 р.

Коли в 1939 р. німці окупували Польщу, у Варшаві постала на чолі з проф. І. Огієнком Церковна Рада, що поставила своїм завданням відновити Українську Православну Церкву. У той самий час до Варшави прибули делегації з Холмщини і Підляшшя з домаганням до німецької влади повернути повні права православної церкви, знищеній коротко перед війною польською владою, і з жаданням призначити на Холмську єпископську кафедру українського єпископа, а на кандидата в єпископи намітили проф. І. Огієнка, як відомого ученого і богослова. Цей намір висвятити проф. І. Огієнка в єпископи був реалізований за старанням Українського Центрального Комітету в Кракові перед німецькою владою дещо пізніше, в 1940 р. проти дуже великого спротиву москалів.

9 жовтня 1940 р. в Яблоченському Св. Онуфрієвському Манастирі на Підляшші пострижено проф. Івана Огієнка в монахи, надаючи йому ім'я Іларіон. 10 жовтня того ж року Варшавський Митрополит Діонісій возвів ченця Іларіона в сан ієромонаха і архимандрита, а 19 і 20 жовтня 1940 р. на горі Данила в Катедральному Соборі в Холмі відбувся урочистий акт наречення архимандрита Іларіона в єпископи, якого доконали: Варшавський митрополит Діонісій, архієпископ Празький Савватій (як екзарх Вселенського Патріярха) і єпископ Люблинський Тимофій (тепер Варшавський митрополит).

16 березня 1944 р. Собор Єпископів у Варшаві надав Владиці Іларіонові почесний титул митрополита. Воєнні події примусили Владику Іларіона покинути рідні землі й іти на еміграцію. Спершу він перебуває у Швейцарії, а в 1947 р. переїхав до Канади. У серпні 1951 р. Всеканадійський Церковний Собор Української Греко-Православної Церкви обрав Владику Іларіона митрополитом Вінніпегу і всієї Канади. На цьому становищі митрополит Іларіон не залишив наукової діяльності і написав цілий ряд праць з церковної і мовознавчої ділянки: «Свята Почаївська Лавра», «Словник Шевченківської мови» і ін. В 1962 р. Всеканадійський Церковний Собор надав Владиці Іларіонові за його заслуги титул «Блаженніший».

Є. П.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

- 5. 1. 1585 р. основано Ставропігійське Братство у Львові.
- 6. 1. 1846 р. у Києві основано Кирило-Методіївське братство.
- 7. 1. 1675 р. запорожські козаки, під проводом Сірка, розгромили наступ турків під Січчю.
- 14. 1. 1649 р. тріумфальний в'їзд гетьмана України Богдана Хмельницького до Києва.

- 22. 1. 1918 р. у Києві Центральна Рада проголосила ЧЕТВЕРТИЙ УНІВЕРСАЛ про самостійну і незалежну Українську Народню Республіку.
- 22. 1. 1919 р. урочисте проголошення на Софійській площі в Києві акту злуки всіх українських земель.
- 29. 1. 1918 р. у бою під Крутами загинуло три сотні українських молодих студентів-воїнів в обороні рідного краю.

МИКОЛА ПОНЕДІЛОК

Юнаки минулорічного табору на Вовчій Тропі мали небувале пережиття: у них на ватрі був гостем Микола Понеділок. Рецитував він свій нарис про переживання під час відслонення пам'ятника Тарасові Шевченкові. Юнаки та гості причаровані слухали. Було зворушливо.

Дехто, може, мав змогу в інших випадках почути гумориста-письменника Понеділка. Хто раз його чув, то завжди, коли читає його твори, хоче їх почути з його уст. Тоді ці твори справді живуть.

МИКОЛА ПОНЕДІЛОК

(вступ до збірки)

— Поле! Моє ти зеленаве, вітрами й небом пешене, дощами купане і променем голублене. Твої широти очима не досягнути, твоєї степової волі нікому і нічим не скути... Ти прекрасне, поле! Найпрекрасніше з-поміж найкращих писанок... Ти безбережний живий килим, мережаний стежками й посріблений козацькими могилами й горбами. Без тебе я не обійдуся, ти мені вкрай потрібне... Я тебе люблю, як батьківський поріг, як повітря, хліб та воду... Як вечірню пісню...

Як тебе бачу, як іду впрост і милуюся твоїми нивами — я відчуваю силу. Тоді спроможний безвтомно бігати, безустану сміятися... Я спроможний тоді повним життям жити...

Повторюю ще раз, вглядаючись у твої заплетені колоссям коси: ти прецарівне поле... Ти

Микола Понеділок народився на Херсонщині 1922 р. Маючи 11 років, він пережив той жахливий голод, який большевики штучно спричинили в Україні. Студіював він в Одеському університеті. Від 1949 р. живе у США. Маючи двадцятькілька років, він почав перекладати німецьких та французьких драматургів. Зацікавлення в цій ділянці призвело до його співпраці з відомими режисерами Блавацьким та Гірняком; Понеділок був тоді одночасно актором та драматургом.

В 25 років він почав писати в гумористичному жанрі, якого досі назагал придержується. Є це нариси, оповідання повні гумору і сатири. Він спостерігає різні прикмети людей, «широ, а не злобно сміється з людських типів, з їхніх егоцентричних вдач і примітивних навиків, а з тим примушує нас сміятися і призадуматися, як згадано в передмові у «Вітамінах». Микола Понеділок видав одну п'єсу «А ми тую червону калину», «Вітаміни» (гумористичні образки), «Соборний борщ» (збірка сатири). А скільки його фейлетонів, нарисів, оповідань в різних наших газетах і журналах!

Та не самою сатирою і гумором ввійшов Микола Понеділок в нашу літературу. Як гуморист, він спостерігає людські вдачі, життя — і тому він так глибоко розуміє людей. Він вміє сміятися і плакати з людьми; вміє відчувати переживання інших. Саме цю свою ліричну прикмету він виявив у збірці нарисів, новель та оповідань «Говорить лише поле...»

Л-ка

сильне... І цілюще. Коли хто втомлений, знеможений — хай іде і падає на твої зелені груди. Хай відсвіжається і сили набирається. Як хто слабує — хай спішить до тебе... І тобою хай кохується... Й лікується... Як хто тягар на душі має — нехай несе до тебе... І там, на твоїх розлогих гонах, його скидає...

Поле! Я належу до твоєї неосяжної родини. Я твоє стебло, що поза моєю волею занесено між пошліфоване каміння, поміж плісняві коридори й ґратовані замурані віконця. Я твій. Так, як і ти, я люблю простір, прохолоду, сонце й воду... Я люблю так, як і ти, коли на світ благословляється, в росі купатися і першим променем втиратися... Я люблю, як ти, увечері, втомившись, із сонцем прощатися й на свіжому повітрі безкраїм небом та зорями вкриватися...

Я черпаю від тебе свіжість та рівновагу...

Я прив'язаний до тебе, поле, прив'язаний, як рідний єдиний син до матері.

Я сам себе згубив у твоїх ланах-просторах... Повір, згубив! І не знайду себе ніде, ані між димом і грюкотом міським, ні між фабричними гудками та трамваями, ані поміж казармами і мурами.

Моя загублена душа лежить отам... У ріллі, під борозною, де стежка до небосхилу в'ється... Або отам, де ячмінь зріє і жито половіє...

Чи там на роздоріжжі, де блакитний і прозорий струмок звивається, а над ним у шанобі овеє схиляється... Схиляється і п'є зважними колосами вологість-воду...

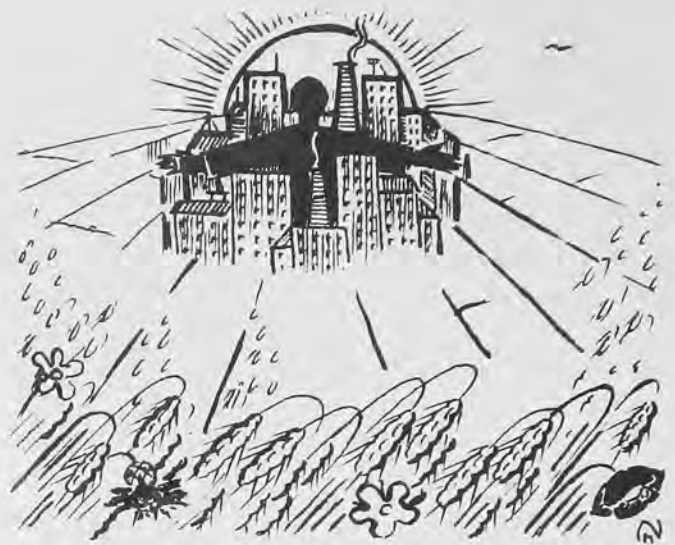
Я там усім подихом, порухом, думками...

Там, де верба згинається і в дзеркало-ставок вдивляється, де птах розпухується і стоголосим співом заливається.

Все чисте, гоже, мрійливе та погідне — належить тобі. Ти — моя гідність, сила і краса. Мій спокій... І моя буйність... Моя надмірна чемність і моє розхристане бешкетування...

О, коли б я міг від всеобіймаючої пристрасти до тебе розпрошитися на міріяди часток — і розсипатися, розвіятися над твоїм простором... І кожною частиною своєю твоє зелене море обіймати та пригортати.

Поле — з тобою бути — життям розкошувати... Світом любоватися...

Без тебе — мізерніти, в міському поросі поневірятися...

Мирон Ганушевський

РОЗВІДУВАЧ „ПЛАСТУН”

1.

Відкрилися двері крайньої хати напівспа-леного села, і до середини війнуло холодом і снігом морозного вечора. На поріг виїшов хлопча, одягнений у стару козушину, баранкову шапку і великі чоботи, з накиненою поверх білою веретою, а за ним його мати, яка подала йому горщик завинений в хустку і сказала:

— Уважай на себе Васильку і щасливо вертайся!

— Не бійтеся мамо, я не перший раз. А не забудьте покласти світло на вікно, якби Андрій дав знати, що ті вже приїхали.

Тоді свиснув на собаку Білика, взяв з призьби сокиру і, бредучи в глибокому снігу, пішов через сад в напрямі лісу, що темною смугою розтягнувся на захід від села. Мати ждала, аж біла постать скрилася за деревами і, поблагословивши її, пішла в хату.

Василько дійшов на край саду та спинився на хвилину коло дуплавої груші. Потім всунув глибоко руку в дупло, витягнув малий клуночок, розвинув щось і встромив за поясок... А далі

перейшов замерзлий потік і берегом, де було менше снігу, пішов далі.

Василько любив ходити зі своїм другом Біликом, якого біла кудлата шерсть була невидна зимою. Зате літом не завжди міг його брати з собою, бо часто мусів скриватись, виконуючи обов'язок розвідувача. Сьогодні у Свят-Вечір, ішов на умовлену зустріч, від якої залежало, чи повстанці прийдуть вночі до села, щоб, як минулого року, гідно зустріти свято Христового Різдва. У лісі був Васильків батько і шіснадцятилітній брат Іван, але він їх не часто бачив. Він знав, що там десь, у зворах лісу, є «бункер», де лікують ранених повстанців, але йому не вільно було йти далі, як до поляни з трьома дубами, куди він приносив харчі, ліки і вісті, які збирав він сам і гурток його однолітків.

О, вони знали свою роботу!.. Минулого року, коли ще не було в них большевиків, була в селі вчителька, прислана з районного проводу ОУН, зв'язкова Оксана. Вона вчила їх історії України, географії, рахунків і оповідала чудові казки. Та потім прийшли важкі часи... Прийшли «визволителі»-большевики, поле й худобу передали колгоспові, а селянам залишили тільки городи. Чоловіків, від 14 років вгору, що не хотіли йти в колгосп, забрали у ночі до тюрми, але повстанці їх відбили і взяли з собою до лісу. Тоді охорону села перейняли на себе Василько і його друзі. Його гурток помагав усім, кому було треба. Носили жінкам дрова з лісу, копали городи, а зимою ловили зайців в силця і рятувалися від голоду, бо купити не було де і за що. Васильків гурток називав себе пластунами, бо вчителька Оксана оповідала їм про табори пластунів на Соколі, про тверде пластове життя, та навчала пластових звичаїв і законів. І коли їм було важко виконати якесь завдання, тоді згадували старших побратимів-пластунів, які, як казала Оксана, завжди покonyвали труднощі, були сильні і веселі та робили добрі діла.

Думка за думкою вкорочувала час і Василько зблизився до лісу. Станув на хвилину, поклав руку на голову Білика і надслухував... Білик був спокійний, значить все в порядку. Під трьома дубами не було нікого. Василько станув за деревом, поклав клунок і сокиру коло ніг і потирив руки, нагріваючи їх хуханням. По хвилині Білик наївив шерсть і тихо загарчав. Василько витягнув з-за пояса пістоль і тоді почув легкий хід, хоч не бачив ще нікого...

— Стій! Хто йде? — крикнув певним, хоч тонким голосом.

— Свої, Васильку, свої! — почув голос брата і побачив дві постаті в білому, що підійшли до нього. Але така поведінка «тих двох» Василькові не подобалася, бо він мав запитати про кличку і дістати відповідь. Старший брат завжди його легковажив і називав «бабським командиром», бо в селі Василько таким і був... Василько думав, що вийде нині батько, бо ж це Свят-вечір, тому запитав з неспокоєм:

— А тата нема? І допитливо подивився на цього другого.

— Батько ранений вчора в бою, а це один з наших командирів — сказав Іван. Василько випрямився, станув на струнко і ділово зголосив:

— Розвідувач-пластун голосить: В селі спокійно. О 11-й годині приїздив голова колгоспу, привіз горілку на празник і казав, що вірить, що ми на весну всі підемо в колгосп. Як голова збирався від'їздити — приїхали дві машини спецвідділу з майором. Голова колгоспу кликав його «майор Варигін» і перед ним нас похвалив. Майор сказав, що вони вступили тільки «по дорозі», бо їдуть до іншого села. По переведенні легкої ревізії по хатах, оглянули сади від сторони лісу, шукаючи за слідами і відіхали. До того іншого села не поїхали, а скрутивши в бік перед вечором були в колгоспі. Я думаю...

Але тут перебив йому старшина УПА:

— Скільки людей, зброї?

— Стан 47, зброя 4 кулемети на автомашинах, всі озброєні в десятизарядки, фінки і гранати. Я думаю, що вони вночі вернуться до нас — відповів Василько. Тоді старшина подумав хвилину і сказав:

— Стара штучка, — дякую за добрий звіт — і, наблизившись до Василька, подав йому руку. Василько почервонів зі зворушення, а старшина запримітив його пістоль за поясом, взяв її до рук, витягнув магазин, оглянув і, усміхаючись, сказав:

— Дві кулі — трохи замало, але чистий і добре удержаний. Як здобув і куди вистріляв кулі?

Василько замнявся і схилив голову, як винуватий.

— Це... як утікали німці... а куль більше не було... і не можу дістати... Василько пригадав собі тепер горщик від мами, підняв його і, подаючи старшині, сказав:

— Село вітає вас кутею із Святим Вечором і Різдом Христовим. «Христос раждається!» Але кутя несолодка, бо ми не маємо... і похилив голову, немов би то його вина, що немає в них ні цукру, ні меду...

В. ЮРЧУК

— «Славім Його» — відказав старшина. Дякую тобі і всім, що пам'ятали про нас. А як Бог допоможе, заколядуємо разом. — А скажи Васильку, чому ти маєш псевдо «пластун»? — запитав несподівано знову. Тоді Іван розповів старшині про зв'язкову Оксану і Васильків гурток. Старшина притиснув Василька до себе і зворушено сказав:

— І я пластун, Васильку, пластун-чорноморець... Колись тобі розкажу і про те, а тепер візьми від мене трохи набоїв до твоєї пістолі — і, сягнувши до торби, подав Василькові два повні магазинки — і їди до дому. У селі не робіть ніяких приготувань, уже ми самі дамо собі раду.

— Дякую — сказав зворушено юнак — а якби червоні приїхали, то буде світитися у нашому вікні. З краю ліса видно — додав Василько. Тоді став на струнко і з його уст впало слово, якого ліс уже давно не чув:

— Скоб! — закликав Василько, хоч ніколи справжніх пластунів досі не бачив.

— Скоб! — почув як відгомін, і Василько сам не знав, чи це луна лісу відповіла, чи то відповів той старшина, що звав себе також пластуном...

Скорим ходом подався з лісу, не зважаючи на глибокий сніг і важкі мамині чоботи, що немов тягнули додолу. А думками вже був коло своїх друзів з гуртка з радісною вісткою, що розпирала груди. Ми маємо свого командира — правдивого пластуна!

II.

На краю лісу Василько знайшов у корчах колоду, що її приготував кілька днів тому, вбив в неї сокиру, прив'язав мотуз, і, запрягшись з Біликом, потягнув разом дерево додому. Якби попав у руки червоних, має оправдання, чого ходив у ліс.

Коли вже були близько саду, Білик пристанув, понюхав повітря, і наївивши шерсть, за-

гарчав. І саме в цю хвилину заблимає світло у вікні від саду. Село дістало неспрошених «колядників» — а Білик почув запах спаленої бензини з автомашин спецвідділу, що під покривом ночі тихо, без світла, в'їхали в село. — Василько приспішив кроку, заховав пістоль в дупло груші, позамітав сліди за собою зламаною галузкою і за хвилину був під дверима хати. Тихеселько відчинились двері до сіней, бо «з наказу» Василька завіси були намашені, щоб не рипіли, і він почув чужі голоси в хаті.

«Добрий вечір!» — ніби спокійно привітався Василько і, не оглядаючись на матір, щоб чимось не зрадитися, скинув чоботи і роздягнувся.

— Ти куди ходив? лагідно спитав майор Варигін, що ще з одним військовим сиділи на лаві.

Я... недалеко заготовляв дрова — відповів Василько, виминаючи слово ліс.

— А де ж ті ваші дрова, у лісі?

— Так — була коротка відповідь.

— А ти знаєш, що рубати не дозволено?

— Я не рубав ніколи, дерево лежало зрубане, а палити мусимо, бо холодно!

— Не бреш! Я знаю, що ти ходив до цих ваших бандитів-повстанців! — Скажи, хто тебе посилав до лісу?

— Ніхто не посилав. Я сам ходив! — твердо відказав Василько.

Тоді піднеслась волохата рука і вдарила хлопчину в обличчя, а друга вхопила за руку. Голос майора МВД Варигіна засичав люто:

— Брешеш! Брррр-е-шеш!!

Василькові, що мало не впав від удару, заіскрилось в очах, а серце затріпало від обиди, бо це вперше його так зневажили, а він не міг боронитись. Сотки думок застрибало в його голові і він жалів, що не має коло себе своєї пістолі. Дві — дві кулі на тих двох. Але, затиснувши п'ястуки, підніс гордо голову і майже крикнув:

— Я ніколи не брешу, бо я пластун!!! Ні, ні — він не хотів цього сказати, йому про це не вільно було говорити, але воно якось само вихопилось і він із схвилювання аж прибід...

Майорові Варигінові засвітилися очі, і він, притягнувши до себе хлопця, солоденько заговорив:

— А що ж це значить «пластун»...?

Василько зам'явся, він не міг про це багато сказати, бо й сам не знав, але тихо відповів:

— Пластун говорить завжди правду, помагає другим і робить добрі діла... а Пласт — це Бог і Україна...

Зареготались оба москвини, хоч сміх той був неширий і зловіщий, бо щось глибоке, повне сили і віри було в тих словах і ясному погляді юнака. А цей другий емведист питав глумливо далі:

— Де ж той твій Бог і Україна?..

Василько глянув на матір, що її теплий по-

гляд все додавав йому сили, і впевнено сказав:

— Бог між нами, — а поклавши руку на серце, твердо закінчив — а Україна тут!..

В кімнаті залягла зловіща мовчанка...

Майор Варигін обвів його зловіщим поглядом, а тоді різко сказав:

— Ці твої слова найкраще доказують, що ти контрреволюціонер і маєш зв'язки з бандитами в лісі. Тепер підеш з нами, а завтра ранком станеш перед суд. Чи ти знаєш, що за поміч бандитам — упівцям, грозить тобі кара смерті?

Не помогли благання ні сльози матері. Василька повели босого і замкнули у коморі сільради, ще й поставили варту коло нього, щоб не втік.

III.

Рано-вранці біля громадського будинку були вже майже всі люди з села. Стояли півколом діти і жінки, кілька старушків-господарів, а за ними бійці МВД зі зброєю в руках. Під стіною поставили Василька, що мав видержати свою найважчу пробу. Тоді підійшов до майора дід Максим, глянув на нього з під насуплених брів, немов збираючись щось сказати. Але по хвилині мовчки скинув зі себе кожух, накинув на Василька, а одну полу підсунув йому під ноги. Майор Варигін підвів руку, немов до удару — але поволі опустив її додолу, злобно усміхаючись, а далі звернувся до присутніх, — зразу легким, а далі, запалюючись, все крикливішим голосом:

— Вже задовго надуживаєте терпеливості уряду і партії, які ждуть на ваше приголошення до колгоспу. А ось сьогодні маємо докази, що ви помагаєте бандитам з лісу. Ми знаємо, що ви очікували їх уночі з кутею. Хто повідомив їх, що ми тут? Хто? — Може ти на це відповіси? — зашипів, злісно звертаючись до Василька. Але той мовчав. Тоді Варигін шарпнув його за волосся, а чоботом наступив на пальці його ніг... Василькові сині очі дивилися сміливо на майора Варигіна.

— Я не скажу нічого — відповів твердо — а ті всі також ні! І кивнув головою у бік людей.

— Що ти ходив до повстанців, а навіть розмовляв з ними ми переконалися по твоїх слідах аж до лісу. Нам не потрібно ніяких більше доказів. Іменем партії і уряду присуджую тебе на смертну кару, на яку ти собі заслужив — проголосив майор Варигін і, звернувшись до своїх бійців, наказав:

— Трьох з автоматами, виступи! — Перед Васильком стали три бійці з готовими до стрілу автоматами. Аж тепер Василько зрозумів, що станеться щось страшне... Глянув довкруги, немов шукаючи порятунку ген далеко, де синів ліс, по білих полях і хатах під снігом. Здавалось, прощав їх в останнє, а коли глянув на людей, побачив маму, що клячала на снігу. Її великі очі дивилися з німою розпущею на мученого сина... Мозолисті, спрацьовані руки зложились як до молитви.

— Мамо встаньте, бо відморозите собі ко- ліна... крикнув Василько. Він не думав про те, що зараз його розстріляють, що він вже ніколи не побачить ні матері, ні сонця, ні нікого... Тоді знову завважив, що ще декілька жінок і два чоловіки підійшли до групи і поставали побіч емведистів, а один чоловік протиснувся поміж людей, став коло його матері і підняв її зі снігу. Це були якісь чужі, бо Василько їх не знав, але серце забилося надією визволення, якщо це бу- ли б повстанці. Коли майор Вorigін наблизив свисток до уст, щоб таким способом дати наказ до виконання присуду, хтось крикнув нараз грізним голосом:

— Стій! Не смій мучити дитини! — Варигін кинувся і відвернувся.

— Хто ти такий, що смієш мені заперечу- вати?

А той, що його голос Василько пізнав, стар- шина з лісу, підходив до Варигіна, одягнений у сіряк, накинений на опашки і в смушевій шапці на голові. Руки мав зложені навхрест на грудях, немов придержуючи сіряк.

— Я Тарас Чупринка! — сказав тихо, але твердо, стаючи віч-на-віч перед Варигіном. І то- ді в один мент зустрілися дві пари очей. Сиві з синявим відблиском сталі того, що кинув одчай- душний визов наїзникові України — і косі очі москвина-азіята.

І в цей сам момент руки майора Варигіна були скручені взад, так, що він не встиг навіть вихопити пістолі, а з уст Тараса Чупринки впала коротка команда до людей:

— Всі на землю!

А потім друга:

— Хлопці — огонь!! — Сла-а-ва!!

Гаркнули нараз автомати, а одночасно на обидвох автомашинах і під ними вибухли вики- нені з-поза вуглів хат ручні гранати.

Це більша група повстанців оточила воро- гів. Хтось пробував тікати, але його наздігнала довша серія кулемета. Варигін ударений коліном і прикладом пістолі, корчився з болю на землі. Командир накинув на Василька кожух, що зсу- нувся йому з плечей, а сам оперся об стіну хати і з автоматом у руках, командував боєм. Розго- рівся короткий, але завзятий бій, в якому не бу- ло пощади. Василько помалу звільнився зі шну- ра, а тоді почув, що щось тепле прилягло коло нього і лише йому лице. Це його Білик, не зва- жаючи на стрілянину, вітав друга. Нечайно Білик скочив і з диким гарчанням кинувся на Варигі- на, який очунавши, простягав руку по наган. Ва- силько, зручно вихопив Варигінові наган і кри- кнув:

— Держи його Білик, поки я зв'яжу йому руки. З ним поговоримо пізніше. Варигін лежав далі неперушно, а Василько прилякнув коло командира Тараса Чупринки і розглядав поле бою.

Широкою луною котився гук пострілів і

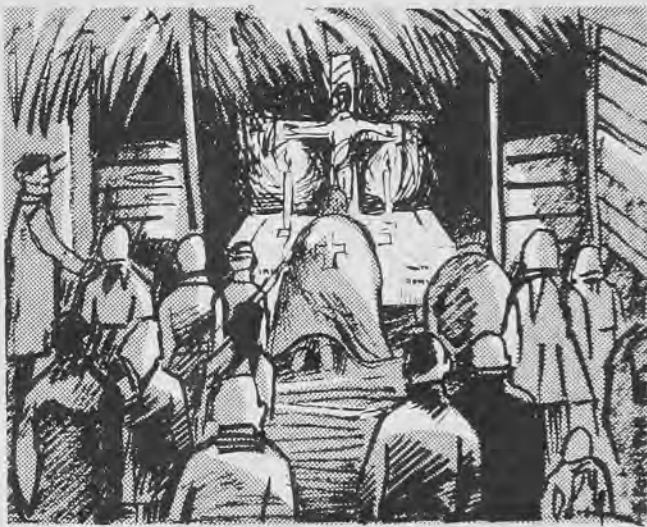
зривів ручних грант, а об стіни давно немаше- них хат відбивались крики завзятого бою. А коли на одній автомашині висунулося дуло нагана, а далі й голова та впав постріл, від якого поси- пався тинк над головою командира, Василько стрілив раз, другий, третій і голова в автома- шині зникла. По кількох хвилинах бій притих. Тоді командир підійшов до Василькової матері, що вже всіпла підвестися з землі і ніжно про- мовив:

— Будь горда мамо зі свого сина, бо він герой! Україна не загине, коли має таких дітей!

IV.

На старому тоці стодоли білів нашвидку зроблений престіл, а над ним стояв великий хрест з розп'яттям Спасителя. Стодола напов- нилася людьми. Стояли діти, жінки і чоловіки- повстанці зі зброєю в руках. Василько з пере- в'язаною білим шматком головою, але з ново- здобутою пістолем-наганом, перевішеною через плече, роздував жар у кадильніці...

Тоді вийшов в ризах польовий священик о. Дуб і розпочав Богослужбу величною колядою «Бог Предвічний». З десяток грудей попливла відгомонам по селі пісня, яку співали їхні діди

і прадіди, та могутніми акордами лучилася з мільйонами українських сердець так в Україні, як і поза її межами.

Очі багатьох присутніх заблиснули сльозами зворушення, а Василькові здавалося, що по яс- них променях сонця піднісся до престолу янгол Божий і поклав ці сльози-самоцвіти як молит- ву-благання у стіп Того, що терпів і помер, але воскрес!

РІЧНИЦЯ 22 СІЧНЯ

*Це великий був час,
Він найкращий для нас,
Незабутній по всі покоління*

*Як народ підніс стяг,
На новий станув шлях
І своє привітав Воскресіння.*

Наші прадіди створили власну державу, границі якої сягали від Кавказу на сході по Карпати на заході та від Чорного моря на півдні аж до побережжя Балтійського моря на півночі. Одначе на протязі віків нашому народові довелося пити гірку чашу. Окружений з усіх боків ворогами, ласими на багату українську землю, він мусів безнастанно боронити своєї волі. Вкінці наш нарід, зломаний війнами і внутрішніми міжусобицями князів, попав у ворожу неволю.

Але мрія про волю і незалежність не погасла і мерехтіла завжди, наче свічка у темряві, в серцях і умах свободолюбного народу. А коли здавалося, що недоля і насилля царської Росії вже не вдасться ніколи побороти, з'явився національний пророк і геній Тарас Шевченко, що наново розбудив надію і свідомість у приспаних серцях.

Революція в Російській імперії дала нагоду українському народові стати наново до будівництва власної держави. В 1917 р. в Києві постала Центральна Рада, якої головою був ві-

домий автор історії України і професор університету Михайло Грушевський. Постепенно, але швидко творилася власна влада і видавала універсали для народу, якими закликала його до свободного, самостійного життя. 22-го січня 1918 р. Четвертим Універсалом проголошено Україну самостійною і незалежною державою.

Та негайно по проголошенню треба було знову ставати зі зброєю в руках, щоб боронити батьківщину від нападу злих сусідів з півночі — московських большевиків. 29-го січня того самого року згинуло у героїській боротьбі три сотні української молоді, студентів університету і інших шкіл столиці — Києва під Крутами на залізничному шляху, що творив одвертий вхід до столиці нашої молоді держави.

У змінливій боротьбі українська земля і її столиця — Золотоверхий Київ — переходили з рук до рук. Коли при допомозі німецького війська прогнано з України большевиків, то німці почали поводитись, як окупанти, і старались вивезти з молоді держави якнайбільше збіжжя і іншого добра.

22 січня 1919 р., по розвалі Австрійської і Німецької імперій наступила злука Української Народньої Республіки з Західньою Українською Народньою Республікою, що постала 1 листопада 1918 р. на українських землях під Австро-угорською займанщиною.

Після важких боїв з Росіянами, Поляками та Румунами Україна не змогла втримати своєї самостійної держави. Її територію розчленували її сусіди. Найбільшу частину України насильно включили большевики до Союзу Радянських Соціалістичних Республік.

22-го січня 1918 р. — це історична дата проголошення української держави на східно-українських землях. 22-го січня 1919 р. — це дата історичного акту злуки всіх українських земель у одну соборну державу, що є метою всіх українців так на рідних землях, як і поза її межами.

(За юнацьким журналом «Пролом»)

ІГРИ

КАЗАН

До гри потрібно мати дерев'яну кулю або гокейове кільце. На снігу втоптати коло (12 ярдів діаметра). Посередині вирити круглу ямку («казан») на 12 цалів (інчів) діаметра. Довкола «казана» зробити маленькі ямки. Число ямок має бути на одну менше від числа грачів.

Кожний грач має палицю (1 ярд завдовжки), яку ставить в маленьку ямку. Грач який не має своєї ямки, водить — тобто намагається

ударами палиці ввести в «казан» кільце. Інші грачі йому перешкоджають, відбиваючи кільце своїми палками. У той момент, коли вони виймають свої палки до удару, грач без ямки старається захопити своєю палицею будь-яку ямку. Хто залишиться без ямки, продовжує гру.

НЕ КАЖИ — «ТАК» І «НІ»

Грачі сідають півколом. Один з них ставить запити то одному, то іншому грачеві. На кожний запит треба швидко відповісти, але при цьому не можна казати «так» чи «ні». Приклад: «Ти був у таборі?» — Відповідь: Був. «Ти любиш прогулянки?» — Люблю.

Той, хто відповість словом «так» або «ні», змінює ведучого.

подала Орися Буцик

Таємниці цікавого світу

ТАЄМНИЦІ ВСЕСВІТУ

Як збудований наш всесвіт? Що уявляють собою сонце, місяць, зорі, «Чумацький шлях» впоперек небозводу, планети, як вони постали — це питання, які цікавили людей від самого початку їхнього існування і будуть далі цікавити. Люди старих часів у багатьох випадках почитали небесні тіла як богів, аж доки почали вірити в одного невидимого Бога, як того, що започаткував і створив всесвіт, а в ньому й людину. Різні релігії впродовж історії давали такі чи інакші відповіді на всі ті питання, та люди ними не вдовольнялися і старалися з власної ініціативи заглянути за куліси тайн природи.

В ході тих намагань два науковці, німець Кант і француз Ляплас, незалежно один від одного, але в одному часі, перед 175 роками проголосили свою теорію постання світу, що в основі протрималися аж до найновіших часів. Вони збудували її на підставі власних спостережень тих часів. Але від тоді наука і людське знання посунулися значно наперед. Люди навчилися не тільки бачити глибше все, що їх оточує, а й заглянули при допомозі інструментів туди, куди не сягало голе око. За поміччю мікроскопів та інших інструментів приглянулися люди до мікрокосмосу, тобто до атомів та найменших сотворінь, як складової частини всього нашого оточення і з чого ми самі складені. Сьогодні люди розбивають атоми, матерію перемінюють в енергію, і дійшли до переконання, що можна зробити і навпаки, з енергії створити

матерію. За поміччю телескопів або далековидів досліди пішли і в протилежному напрямку — макрокосмосу, тобто пізнання і найбільших небесних тіл. Пізнання мікрокосмосу й макрокосмосу, на спілку з математикою як окремою мовою природничо-наукового світу, змінили і нашу дотеперішню уяву про побудову та постання всесвіту.

Всі дотеперішні досягнення науки й пізнання використали математики і астрономи і склали з них нову теорію про постання й будову всесвіту. Ця теорія дає нам такий образ дійсності у всесвіті:

Наша земля з місяцем та з іншими планетами належить до соняшної системи небесних тіл. Соняшна система є невеличкою частиною всесвіту, що її бачимо на небозводі як Молочну дорогу чи з-українська «Чумацький шлях». Світ Молочної дороги має в своєму складі мільйони зір і систем, подібних до соняшної системи, що їх видно голим оком. Вже через слабкий телескоп можна в світі Молочної дороги доглянути около 1 мільйона зірок, а через найбільший американський телескоп видно в тому світі около 100 мільйонів зірок. Наша земля з сонцем і планетами — це тільки дуже маленька частинка світу Молочної дороги.

Світ Молочної дороги має вид величезного плаского кружка з проміром до 60 тисяч світляних років. Сонце з землею положені на зовнішньому обводі того кружка, центр якого ле-

жити в околиці групи зір, що її зовемо «Стрільці». Ми того центру не можемо бачити, бо він закритий перед нами космічною мрякою або так званим міжзоряним пилом-туманом. Його відкрито за поміччю коротких радіохвиль, що доходять до нас від зір.

Для уявлення про розміри світу Молочної дороги треба знати таке: звичайне світло поширюється в просторі з швидкістю 300 тисяч кілометрів на секунду. Доба з 24 годин має 86,400 секунд, а рік має 31 мільйонів 536 тисяч секунд. Отже за рік світло перебіжить по прямій лінії шлях 9 білльйонів 460 мільярдів і 800 мільйонів кілометрів. Та віддаль вживається в астрономії за одиницю проміру простору, подібно, як миля вживається для міри довжини в США і Канаді. Отаких 60 тисяч одиниць світляних років має в промірі світ Молочної дороги. Для порівняння скажемо, що в астрономічних одиницях сонце віддалене від землі тільки на 8 світляних хвилин.

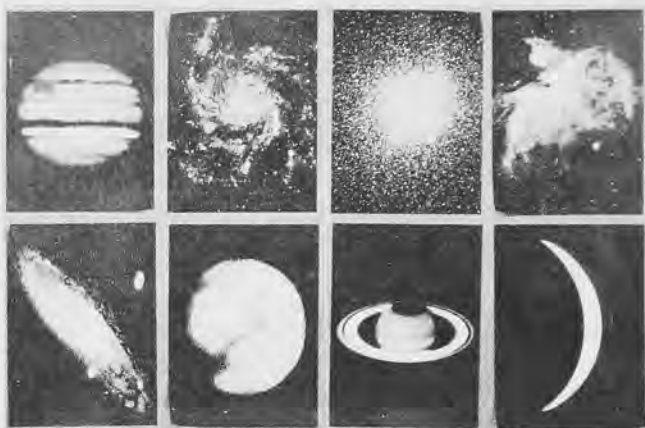
В дуже давніх часах світ Молочної дороги складався тільки з газу і не мав зір. Тепер він має зорі, які, так сказати б, плавають у міжзоряному газі, що складений з водня, який маємо і на землі. В тому газі плаває ще й міжзоряний пил, що залишився як рештки пропавших зір. Той газ дуже рідкий, з нього згодом постали окремі зорі.

Цілий світ Молочної дороги крутиться довкола своєї осі, або іншими словами, сонце біжить по обводі Молочної дороги зі швидкістю біля 1.5 мільйонів кілометрів на годину. Щоб оббігти довкола світу Молочної дороги, сонцеві з землею потрібно біля 200 мільйонів років. Тим самим ми на землі відбуваємо потрібний рух, якого ніяк не помічаємо, а саме: крутимосся разом з землею довкола її осі, з землею разом летимо довкруги сонця, а з сонцем біжимо з шаленою швидкістю довкола світу Молочної дороги. І світ Молочної дороги в цілому відбуває якийсь рух, ближче ще не просліджений.

Світ Молочної дороги має і своїх сателітів, як земля має місяць, а сонце — планети. Таких сателітів є около 100. Вони складаються з багатьох зір, деякі з них мають і 100 тисяч окремих зір і на відміну від кружкової пласкої форми світу Молочної дороги мають кулясту форму. Ті сателіти також біжать з величезною швидкістю довкола світу Молочної дороги, або часом її навіть перетинають, викликаючи великі космічні заворушення. Хоч швидкість кругового руху цілого світу Молочної дороги доходить 1.5 мільйонів кілометрів на годину, то він за час свого постання обернувся довкола свого центру не більше, ніж 20 разів.

Як уже сказано, соняшна система приміщена на зовнішньому обводі плаского круга світу Молочної дороги. Тому ми маємо змогу бачити й те, що діється поза світом Молочної дороги. І ми бачимо там більше таких самих світів. Деякі з них мають форму сплюснених кружків, деякі — куль. Ті окремі світи складені також з

водневого газу і з сотень мільйонів зір. Найближчий сусід нашого світу Молочної дороги, на небозводі положений у тому місці, де бачимо звичайну групу зір Андромеда, віддалений від нас на 700 тисяч світляних років. В загальному окремі світи віддалені один від одного пересічно на пів мільйона світляних років. Наймодерніші телескопи дають нам змогу заглянути в простори на віддаль більше 1 мільярда світляних років. Стверджено, що в тому просторі є понад 100 мільйонів незалежних світів, подібних до світу Молочної дороги. Іншими словами, в кулястому просторі з проміром 2 мільярдів світляних років існує біля 100 мільйонів окремих світів, а всі вони разом творять один всесвіт, або вселенну, що в науці називається універсум.

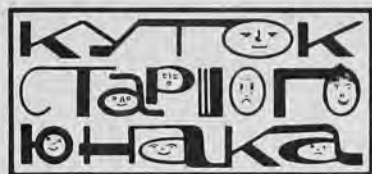

Тепер питання, як постав отой всесвіт, складений з сотень мільйонів зір і зоряних систем, подібних до системи нашого сонця з планетами?

Основну масу кожної зоряної системи творить міжзоряний водень. Він дуже рідкий у просторах між зорями одного світу чи в просторах між поодинокими світами. Атоми того газу-водня є у постійному рухові. Згущення того газу в якомусь меншому просторі стало початком творення нового світу, а в рамках одного світу — окремих зір. Треба знати, що всі відомі людям світи разом узяті займають тільки дуже малу частину всесвітнього простору. Він здебільшого порожній, коли не рахувати, що він виповнений дуже рідким газом-воднем. Закони сили притягання витворюють у згущеній масі водня оборотову енергію, що конечно потрібна для дальшого згущення (компресії) газу і започаткування творення якогось світу чи окремих у ньому зір. Друге джерело енергії у всесвіті — це атомна енергія водня як первісного газу, матеріалу, з якого збудовані світи, а разом з ними і всесвіт.

(Закінчення в наступному числі)

**Чи Ви вже
вирівняли
передплату?**

Дорогий Друге!

Поговоримо сьогодні про справи фінансові. В останніх наших гутірках ми прийшли до переконання, що кожному, хто лиш може, варта йти на студії до університету чи коледжу. Постає питання: чи буде змога?

В загальному можна сказати так: у США молоді люди є в надзвичайно щасливих обставинах. Кожний, хто лиш має до того охоту і силу волі, може дозволити собі на студії таким чи іншим способом. У Канаді є з цим трохи гірше, але все таки майже кожному можливо вчитися. В інших країнах — різно; в деяких легко, в інших тяжче.

Говоримо ж спершу про США і Канаду. Багато того, що можна сказати про ці дві країни, можна застосувати теж і в інших державах. Отож — гроші на студії можна роздобути такими різними способами:

1) Якщо Ти чи Твої батьки маєте дуже багато грошей — то, очевидно, немає ніякої проблеми. Але ж це річ не легка! **Кошти студій високі:** у США коледжі коштують від \$700 до \$2700 на рік! Це включає оплати, мешкання, харч, книжки і т. д. Якщо Ти мешкаєш і харчуєшся в своєму домі, то кошт може бути трохи нижчий. Це багато грошей — яких \$4000 до \$10,000 за чотири роки студій. Тож — навіть, якщо Твої батьки хочуть Тобі студії «уфундувати» — Ти спитай самого себе: чи це «фер» обтяжувати їх такими видатками? Чи не повинен Ти розглянутись і пошукати, як можна було б їм у тому допомогти власними заходами?

2) Очевидно, **не всі університети коштують так багато**. Є університети вільні, де не платиться нічого, а є теж коледжі, де студент платить лиш частину оплати. Наприклад — якщо Ти мешкаєш в Нью-Йорку, то можеш ходити до коледжів: Сіті, Гантер, Бруклін і т. д., де нічого не платиться, якщо Ти є мешканцем міста Нью-Йорку і маєш добрі оцінки середньої школи. Є там теж Купер Юніон, де можна дістатись, навіть якщо Ти не є мешканцем Нью-Йорку. У західних стейтах США є коледжі, які **дуже мало коштують** — якщо Ти є мешканцем даного стейту. Тому розглянься і пошукай: чи в Твоєму місті, чи стейті, чи провінції нема таких дармових чи знижкових можливостей?

3) **Стипендії**. Є різні, **прерізні можливості стипендій**: кожний університет має свої, а теж уділяють їх різні організації, товариства, фундації, навіть фірми. На стипендії треба подаватися завчасу; звичайно треба виказатись добрими оцінками в школі і т. д. Деякі стипендії обмежені до студентів даної національності, чи на даному факультеті, чи якоїсь релігії і т. д. В цім короткім огляді ми не можемо навіть згадати всіх можливостей — їх безліч. Мусиш сам потрудитися і пошукати за різними можливостями. Тут згадаємо лиш дві: стипендії можна дістати теж від стейтових чи федеральних урядів (звичайно треба здавати окремий іспит). Є стипендії і допомоги спеціально для українців: наприклад, Український Інститут Америки (в Нью-Йорку) дає допомоги і студійні позики для обмеженого числа українських студентів.

Федеральні уряди видають окремі книжки, в яких є список всіх стипендій і інших студентських заповідей.

4) **Позики**. Часом, якщо не можна одержати стипендії, можна дістати **спеціальні студентські позики**. Дають їх уряди, банки, різні організації, асекураційні товариства або і самі університети. Часом можна теж розкласти сплачування оплат в школі на багато місяців чи років. Такі позики звичайно малопроцентові або взагалі без процентів і дають Тобі можливість заплатити за Твої студії самому, коли Ти вже закінчиш школу і будеш добре заробляти.

Подумай: чи не варто позичити гроші тепер і закінчити студії? По закінченні студій Ти напевно зароблятимеш багато разів більше грошей, чим Ти заробляв би без тих студій. Тож це часто оплатиться.

5) **Праця**. В усякому випадку **Ти можеш заробити собі на студії сам** — або на 100 процент, або ж лиш частково, щоб допомогти своїм батькам. Дуже часто можна дістати працю на самому університеті; наприклад, знаємо одного пластуна, який закінчив першорядний Гарвардський університет так, що працював в університетському ресторані! **Оплати на Гарварді дуже високі** (понад \$2500 на рік всіх коштів!), а цей пластун був сирота і грошей зовсім не мав. Все ж таки працею своїх рук він здобув те, до чого прямував.

Працювати можна різно: вечорами, частину дня, на кінець тижня. Можна працювати під час літа, щоб наскладати собі трохи грошей. Можна працювати вдень, а ходити до школи ввечері... Для того, хто справді хоче, завжди є дорога. І навіть у найгірших обставинах є різні можливості.

Очевидно — практично Ти напевно будеш комбінувати ці різні методи — трохи власними грошми, заробленими вліті чи ввечері, трохи позикою від батьків, трохи при допомозі різних стипендій і знижок. Треба мати трохи здорового глузду і дати собі раду. А найважливіше: **треба хотіти**. Завжди про це пам'ятай.

Друг Крук

Дорога Дадо!

Одна з моїх курінних подруг, яка тепер не дуже з нами всіма живе в згоді, розповідає все, що ми говоримо та рішаємо на сходинах ради гурткових (до якої вона також належить), своїй мамі-сеньйорці. Дізнаються про це також інші старші і голосно коментують та критикують наші постанови. Я знаю, що перед мамою не слід мати ніяких таємниць, — але чи моя подруга дійсно поступає правильно? А де дотримування пластової тайни?

Надя

Дорога Надю!

Ти заторкнула дуже дразливе, але завжди актуальне питання. На жаль, балакучість жінок не є лише предметом дотепів, але вона дійсно існує і чинить багато зла. Так і балакучість Твоєї подруги напевно не принесла нічого доброго. Те, що рішається на Ваших сходинах, зокрема коли йдеться про Ваших подруг, не повинно ніколи виходити поза Ваш гурт і зв'язкову. Воно

ніяк не обмежує прав батьків (сеньйорів чи ні!) знати про Вас те, що вони повинні знати, — однак лише про власних дітей, а не про чужих. Найкраще вияснює цю проблему «Життя в Пласті». Раджу Тобі, на чергових сходинах відкрий книжку на стор. 198 - 199 і положи її перед Твою балакучою товаришкою — може, вона догадається, що це значить. А може, ще краще запропонуйте їй підготувати на сходини гутірку на тему: «Як розумію дотримування пластової тайни?»

Подруга Дада

Дорога Подруго!

Маю в нашому місті серед пластунок багато знайомих і ходжу на всі імпрези та пластові вечірки. не маю, однак, ще «вибраної» і люблю бавитися та товаришувати зі всіма. Однак одна моя знайома мене тепер завжди запрошує кудись іти з нею: в кіно, на вечірку, на прохід і т. д. Вона зовсім гарна дівчина, але для мене стільки значить, що інші. Я не знаю, що робити. Відмовляти їй — то хіба образиться, а ходити всюди з нею не маю ніякої охоти.

Юрко

Дорогий Юрку!

Відмовляй чемно, але рішуче, поки ще час. Водиться так, що хлопець запрошує дівчину; якщо є навпаки, то щось не в порядку, а таку дівчину не будуть дуже шанувати ні її товаришки, ні товариші.

Вийняток становлять у США тільки офіційні заборони, як т. зв. «пром» і дебют, коли можна просити хлопця до супроводу; але тоді просять або того, хто є «вибраним» вже від довшого часу, або доброго товариша. Розуміється, у таких випадках не годиться відмовити. Зате в усіх інших можна це Тобі робити без викидів совісті.

Подруга Дада

ПЛАСТУНКАМ НА ВУШКО

ДЕЩО ПРО ПОВЕДІНКУ В ГОСТИНІ

Зимові та весняні місяці — це час гостин, відвідування і пожвавлення товариського життя. Вам, Дорогі Подруги, без уваги на всі шкільні і пластові зайняття приходить також брати участь в цьому товариському житті, так у прийомах з батьками і старшими за Вас, як у товариських зустрічах Ваших однолітків. Ніде правди діти, що коли Ви берете участь у гостинах разом з батьками, сподіваються від Вас

особливої уважливості та зразкової поведінки, а очі знайомих Вашої мамі спостерігають кожний Ваш непевний рух чи переступлення прийнятих звичаїв. Добре, отже, відсвіжити собі деякі засади доброї поведінки в час гостини, щоб не мучити себе непотрібно думками, що Ви зробили правильно, а що ні.

1. Завжди **хтось із старших** (звичайно, Ваша мама або батько) **повинен Вас представити** всім старшим віком присутнім. Подаете руку, тоді, коли і до Вас її простягнуть — хіба вітаєтеся з однолітками.

2. Старайтеся **чемно та з усміхом відповідати на всі питання** в часі привітання, навіть коли питають Вас, чи Ви справді маєте «вже» 15 років або чи Ви та дівчинка, яку пригадують собі ще у візочку.

3. Коли Ви у когось в гостині, **запропонуйте** господині на початку **свою поміч** у подаванні їжі тощо.

4. При стоячому «буфеті» старайтеся не йти до нього одні з перших, але також не зволікайте задовго, коли господиня просить. Спершу візьміть серветку, далі виделку і тарілку, а відтак набирайте страв, що Вам під смак. Не набирайте забагато, краще підійти вдруге пізніше та дібрати їжу з компліментом для господині. Коли немає місця сісти і треба тримати тарілку в руках, беріть таку їжу, щоб не треба вживати ножа.

5. При теплій вечері, при столі займіть **призначене для Вас місце**, розкладіть серветку на коліна і чекайте, аж страви дійдуть до Вас. Набирати слід з лівої сторони, тримаючи посуд з-під споду. Треба набрати все, що Вам подають, навіть, коли чогось не любите. Після закінчення їжі виделку (вістря вгору) і ніж треба положити на край тарілки. Булки чи хліб ламати малими кусками та смарувати маслом.

6. При столі треба **провадити розмову зі сусідами** зліва і справа, а не через стіл.

7. **Солодке** треба їсти малою виделкою, за винятком морозива і кремів, до яких вживається ложечок. Малі сухі тістечка можна їсти пальцями.

8. **Коли п'єте** соду чи воду з льодом, не забувайте підкласти під склянку, тримаючи її в руках, паперову серветку, а на столі призначену на те підставку.

9. Старайтеся **не бути в гостині задовго**. Ніхто тут не має прислуги, і господиню ждуть після відходу гостей години порядкування, миття посуду і т. п.

10. **Прощаючись**, слід подякувати господині за гостину, а крім того ще раз при найближчій зустрічі або телефонічно чи письмово.

11. Коли гості мають бути у Вашій хаті, **не вдягайте на себе нічого визиваючого**. Ваші жіночі гості не повинні ніколи почуватися скромніше одягнені за Вас. Скажіть кожному з гостей під час їхнього перебування у Вашій хаті щось гарне чи приємне, — але по змозі не фальшиво, а таки сердечно. Це напевно піднесе настрій гостини.

12. Не заторкайте в розмовах під час гостини тем, що можуть викликати суперечку чи голосну різницю думок. Хай усі присутні розійдуться в спокої та згадують цей вечір у Вашо-му домі якнайкраще.

Подруга Оля

Увага!

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА "ЮНАКА"
для наших передплатників з Канади і США
становить від 1 січня 1965 р.
5.00 доларів

Увага!

ГУТІРКА ДЕДІ ЮРКА

з провідниками гуртків

Дорогі Друзі Гурткові!

Минулого разу ми говорили про відкриття юнацьких сходин і їх важливість у тому, щоб при звичаювати себе до пластового способу життя. До того треба додати, що саме відкриття сходин, яке переводить гуртковий збіркою в лаві чи в колі, звітом і перевіркою приваних, має теж **при звичаювати нас до дисциплінованості й почуття пластової спільноти**. Тому воно мусить відбутися гідно і без перебільшеної веселости.

При нагоді відкриття сходин гуртковий суддя, а в молодших гуртках впорядник, може проголосити **наділення членів христками або рисками** (дивись "Життя в Пласті", стор. 200), згідно з пластовим способом оцінки пластової постави, а також подати до відома інші важливі для гуртка чи його членів справи.

Потім — уже на "свобідно", — сидючи довкола стола чи в якійсь іншій свободній групі, **члени гуртка вислухують протокол** з попередніх сходин, що зготував гуртковий писар. Це одночасно перевірка вміння висловлювати думки, "читати й писати" українською мовою, тобто по-пластовому проведена **частина українознавства**. Це дає доказ і причину потреби знання рідної мови в слові і письмі, дає перегляд і тяглість праці гуртка так самим членам, як і провідникові чи впорядникові. **Протокол сходин** повинен бути **короткий і зв'язний**, але він має відображувати найважливіші події і зайняття в гуртку. Тому, щоб уможливити правки, писар повинен мати протокол з останніх сходин приготованим у чорновик, і аж по прочитанні і доповненні, на другі сходини вписати його до протокової книжки гуртка "на чисто". У цьому протоколі повинні бути вписані христички і риси, наділені поодиноким членам.

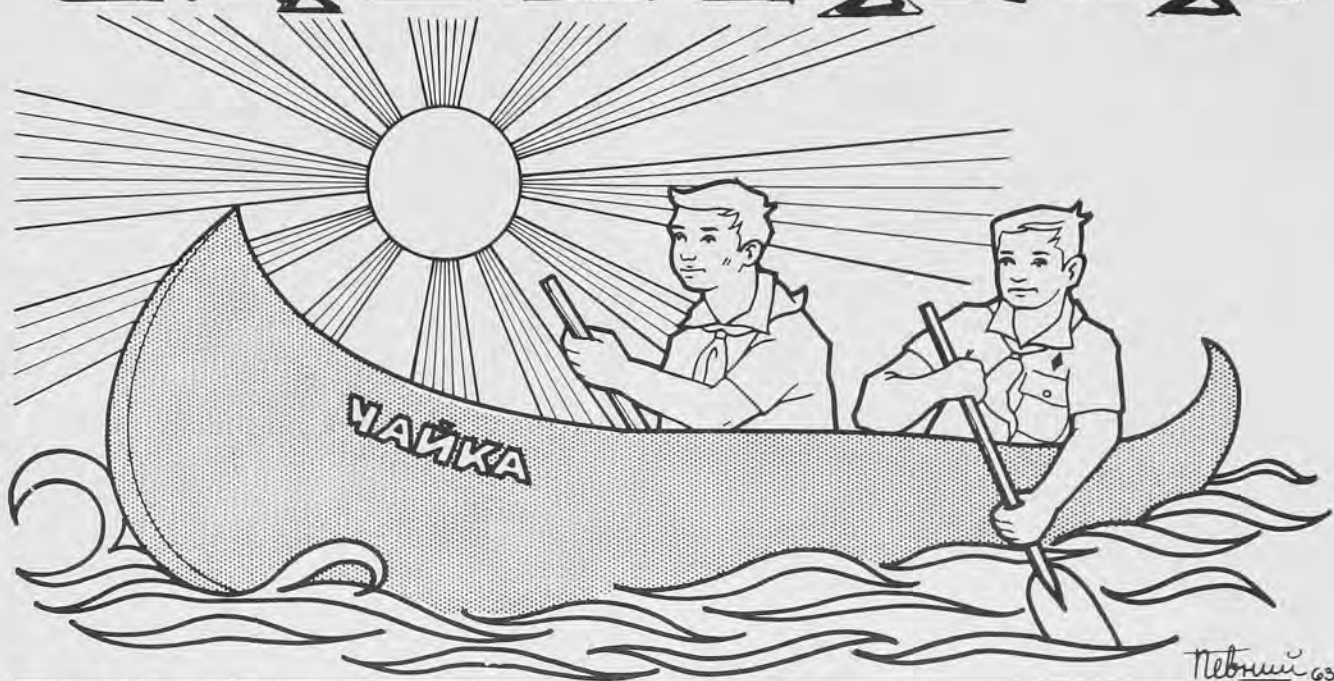
Отож, як бачимо, щоб обговорити відкриття сходин, потрібно було аж двох гутірок у нашому "Юнаку". Ця точка, разом з відчитанням протоколу, не повинна тривати довше, ніж яких 5, а найбільше 10 хвилин.

Правильне введення відкриття сходин дуже важливе, щоб ми і наші друзі **при звичаювалися до упорядкованого і дисциплінованого пластового життя**. Якщо це відкриття підготоване, тоді воно зовсім не буде "нудним", а навпаки, буде мати велике значення у дальшому ході цікавіших точок, передбачених у програмі сходин.

СКОБ!

Ваш Дедя Юрко

ВОДНЕ ДІАСТУВАННЯ

МОРСЬКИЙ ВИШКІЛЬНИЙ КУРС (МВК) ім. ПЕТРА САГАЙДАЧНОГО

Як і в попередніх роках, так і цього року МВК відбувся в останніх двох тижнях серпня 1964 р. — на Трикутному озері, недалеко від оселі "Бобрівка" коло Гартфорду, Коннектикат, США. Курс організував крайовий діловод морського пластування у США разом з 25-им куренем УСП "Чорноморці". Згідно з традицією названо цей курс ім'ям славного українського мореплавця, славного козацького чорноморця — Петра Конашевича Сагайдачного.

Програма курсу була так підготована, щоб дати старшому юнацтву і старшому пластунаві добрий підготовчий вишкіл у майже всіх ділянках морського пластування. Інструктори, при допомозі 2-ох 15-стових вітрильників, 8-ох каноек, 10-ох веслярських човнів та одного каяка, зуміли дати учасни-

кам добру практику, як теж теоретичну заправу на воді.

Учасники курсу були поділені на залоги, три юнацькі, одна старших пластунів та одна інструкторів. Кожна залога складалася з 4-ох або 5-ох членів та мала свій човен. Вахтначальник, якого визначувалося з-поміж учасників, відповідав протягом 24-ох годин за точне виконання програми. Йому до допоміж

була призначена вахтова залога, яка відповідала за порядок в таборі, тримала вахту (стійку), вибивала морський час на гонгу та записувала щогодини погоду. Учасники збудували погодознавчу станцію, яка складалася з барометра, термометра, вогкометра та вітряного мішка.

За безпеку водних зайнять відповідав пл сен. В. Пилишенко, Ч-ць

(капітан МВК 1963-го року); він теж проводив курсом водного рятівництва та плавання. Більшість учасників МВК склали іспити вмілостей із веслування, канойкарства, риболовлі, першої частини курсу вітрильництва, а також склали поодинокі точки до проби пл. скоба-гребця. Крім того, учасники одержали вишкіл у ділянці водного рятівництва, подолаження, бортової механіки, водного піонерства та погодознавства.

Капітаном курсу був ст. пл. Нестор Колцо, ЧМ, а першим асистентом ст. пл. Володимир Бутенко, ЧМ. Опікунами були пл. сенйори В. Лучкань та В. Пилишенко, Ч-ць.

На закінчення МВК вісім юнаків урочисто складо Слово морського пластуна та стало справжніми морськими пластунами.

МОРСЬКИЙ ВИШКІЛЬНИЙ КУРС

Щодень раніше сходить сонце, щодень ближче до вакацій, відпочинку серед зеленої природи... стільки мрій, стільки почувань... За мною вже стільки пластових таборів, а все ж хочеться поїхати ще раз. На пропозицію кошового я рішився поїхати на морський курс, який обіцявав щось нового. І він здійснив усі мої сподівання.

Перші дні були, здавалося, втрачені, бо треба було вивчати теорію. Однак я помилявся: бо коли ми виплили на води, виявилось, що без тієї теорії водне пластування не було б можливим, ані не мало б того чару, яким воно залишиться в моїх спогадах.

Довго очікувана вода перед нами. З захопленням почались різні

роди морського пластування — плавання, рятівництво, канойкарство, веслування, навігація, риболовля, водослаження і прецікаве вітрильництво. Скільки при тому було сміху, жартів, задоволення! Час проминав, неначе один великий день. З жалем зібрались ми, щоб повернутись додів, підкріплені на тілі і на душі. Напевно кожний з нас числитиме дні до наступного літа, до наступного морського табору...

пл. розв. Лев Чировський

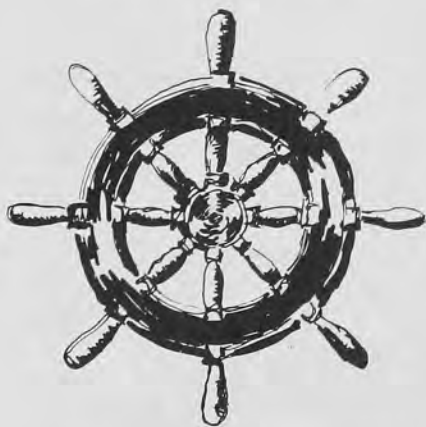

Учасники курсів: морський вишкільний для хлопців, морський вишкільний для дівчат, літунський вишкільний, кадра морських впорядників. Всі курси відбулися на Трикутнім озері при кінці серпня 1964 р.

Посвячення двох вітрильників на Бобрівці. (Чорноморці).

З ЖИТТЯ ЗАЛОГ

ПІДГОТОВНА ЗАЛОГА РЕКІН, СИРАКУЗИ

Вже минуло майже два роки, відколи члени самостійного гуртка "Рекін" почали цікавитись морським пластуванням. Однак лише недавно всі члени гуртка покінчили 15 років та здобули другу пла-

стову пробу і гурток зміг стати підготовною морською залогою.

Підготовна залога складалася з чотирьох членів: пл. розв. Петро Пилипишин — стерновий, пл. розв. Володимир Мудрик — писар, пл. розв. Тарас Рубич — скарбник, і пл. розв. Тарас Павлів. Хлопці інтересуються всіма ділянками морського пластування, але найбільше цікавить їх плавання, так що навіть належать до плавацьких дружин по школах. Залогою підготувала одне свято моря і брала активну участь у другому. Цього року залога знову підготувала свято моря для станиці Сиракузи. Усі "рекини" були на численних пластових таборах і мандрівках, а один з них — Тарас Павлів — це вже ветеран морського вишкільного курсу "Ойген" (1963 року). Протягом останніх двох років впорядником залоги є провідник морського пластування, ст. пл. В. Бутенко, ЧМ (кошовий в Сиракузах).

ПІДГОТОВНА ЗАЛОГА В НЬЮАРКУ

Зараз по шкільних вакаціях у 1964 р. постала на терені станиці Ньюарку нова підготовна залога морських пластуників. Це найбільша числом залога на терені США, бо начисляє аж 12 юнаків. Половина членів залоги — це вже завансовані моряки, які відбули морський вишкільний курс та склали слово морського пластуна. Стерновим залоги є пл. розв. Ігор Луків, першим асистентом — пл. розв. Левко Чировський, писарем — пл. розв. Микола Баранецький, скарбником — пл. Володимир Фляк, господарем — Юрко Падковський. Інші члени: Ю. Яворський, Б. Качмар, Л. Гіра, В. Лаланчук, Р. Радок, Т. Олесницький та В. Марущак. Впорядником залоги є ст. пл. П. Сплавник, ЧМ. Члени залоги збирають гроші на закуп вітрильника та плянують підготувати для станиці свято українського моря.

ст. пл. Н. Колцьо, ЧМ

ПЕРША ЛІТУНСЬКА ЕСКАДРА

ім. полк. Івана Богуна на Бобрівці
та озері Трикутник

Курс почався офіційно в суботу 15-го серпня. Перший день був призначений на розбудову табору та започаткування деяких традицій з літунського пластування. Того дня таборовики збудували брами та дістали каяк. Другий і третій день були зайняті теоретичними гутітками з літунського пластування. Також відбувся алярм.

В середу літуни перелетіли до ІМКИ та знову розтаборувалися. Тоді також збудовано вежу 15 стіп заввишки. По важкій праці прийшла для всіх несподіванка, коли четвертого дня по обіді курсанти поїхали на летовище оглянути літаки і обзаяомитися з інструментами та функціями контроль. У п'ятницю пластуни грали проти ІМКИ відбиванку. Гра була цікава і дуже напружена. Ми перемогли. Вечірка, ватра та трохи дозвілля під час тижня довели перший тиждень до кінця.

Ще в понеділок вранці (24-го серпня) я поїхав до Бріджпорту за літаком. Вертаючись літаком до Грейт Барінгтон, де було летовище, я перелетів над нашими вітрильниками, що плавали на озері Гайленд у Вінстед, а потім понад Бобрівкою та озером Трикутник. Того самого дня члени курсу літали над Іст-Четгем, Союзівкою та Сумівською оселею в Елленвіл.

У вівторок ми вирушили до Монтрезу. По дорозі осіли в Платсбурзі, набрали палива та одержали інформації щодо перелету границі. В Монтеалі ми були 45 хвилин, так що хлопці мали змогу оглянути летовище та написати кілька поштів до знайомих.

З поворотом ми мусіли осісти в

Бурлінгтон (Вермонт), щоб перейти американську контролю. На летовищі ми мали малу пригоду — передне колесо втратило повітря, то ж треба було направляти. Потім вже смеркалося й околиця була сповита туманом, то ж ми мали деякі труднощі знайти летовище.

В четвер голова ГПБ, пл. сен. Яро Гладкий, полетів з нами на Вовчу Тропу, де ми розкинули летючки (вже втретє) з привітом від М-ЛВК.

Останні дні були призначені на здавання проби на ступінь пластуна скоба-обсерватора та іспитів вмілости з літунського пластування.

Перший літунський курс провадили: ст. пл. поуч. Ярослав Лучкань, ЧМ (комендант), ст. пл. Юрій Кузьмич, ЧМ (1-ий асистент), ст. пл. Ігор Парфанович, ЧМ (лікар). Учасниками були: ст. пл. Зенко Рейнарович, пл. розв. Богдан Зуб, пл. розв. Івась Бережницький, пл. розв. Богдан Домбчевський.

В програмі курсу були, між іншим: засади лету, погода, повітряна навігація, інструменти літака, радіева комунікація, правила лету, вимоги на дозвіл літати, мотор літака, практичне літання. Оплати курсу — 65 дол. за два тижні.

Ст. пл. поуч. С. Лучкань, ЧМ

На ЛВК. Стоять зліва направо: ст. пл. З. Рейнарович, пл. сен. Я. Гладкий, ст. пл. Ю. Кузьмич (1-ий асистент), пл. сен. В. Лучкань (опікун), ст. пл. С. Лучкань (комендант). Сидять: пл. розв. І. Бережницький, пл. розв. Б. Домбчевський, пл. розв. Б. Зуб.

Гутірка з повітряної навігації на літунському вишкільному курсі.

ПОНАД УСІМА

"Всі, які відчують, що з будь-яких причин воліли б залишитися, можуть так зробити" — сказав наш комендант та інструктор, С. Лучкань.

Ніхто не прийняв його пропозиції, загарчав мотор, і перший літунський табір піднявся вгору: 500 футів, 1000, 1500, 2000, 2500 показував наш альтиметер. Ми перестали підноситися, комендант подав нам літунську мапу, і ми почали викрикувати, понад гук мотору, азимут табору "Вовча Тропа". Друг Славко передав одному з нас керування літаком. Літак наче відразу зрозумів, з ким має справу, почав робити всякі "вихилиси".

За 10 хвилин ми побачили щогли Іст-Четгеми. Друг Славко перебрав контроль, наказав нам глибоко вдихнути і відіпхнув від себе кермо. Літак ринув діагонально вниз, зі швидкістю 100 миль на годину. Вже майже над самою землею Славко потягнув кермо до себе, літак виправився і почав знову підніматися вгору. Під час другого "нурка" коли ми були якраз над табором, друг Славко крикнув: "Бомби вниз!", і з вікон посипалася хмара летючок з привітом від нашого табору. Нам це так подобалося, що ми щоденно кружляли над Іст-Четгемом і "засмічували" табір. Бідні хлопці мусіли визбирати все до останнього паперчика. На жаль, тоді був табір пластунів, і не було до кого кидати любовних листів...

Голові ГПБ, другові Ярові Гладкому, не подобалося, що ми так згоріли на нього дивимось, і забажав з нами політати. Ми всіли до літака: наш комендант і нашого коменданта комендант (друг Яро) спереду, а ми два, нічні коменданти, ззаду. Ми здавали собі справу, яку важку чи важну особу ми веземо, і було нам трішки моторошно з відповідальності, яка тяжіла на нас і на літакові. Ми оба журилися, що сталося б з Пластом, якби так наш літак нагло полетів стрімголов. Ще півбіди, якби це сталося над водою, бо тоді "велика риба" могла б принаймні поплисти. Але над сушею?..

Дальші роздумування на ту тему ми мусіли припинити, бо під нами вже замайоріли прапори Іст-Четгеми, і на арену виступили ми два ззаду. Нашим обов'язком було якнайзручніше скидати летючки — цим разом не аби які, а з власноручним підписом самого голови ГПБ. Перше ніж почати акцію, ми сховали собі по одній дорожочинній летючці на пам'ятку, а решта полетіла з вітром на табір.

Поворотна дорога відбулася без пригод, тільки при осіданні трісло нам переднє колесо. Ми два ззаду не дуже потряслися, сподіваюся, що наші коменданти також ні. Але я завважив, що друг Славко якийсь час чомусь не сідав на тверде крісло.

Івасик Телесик

(той, що прилетів до беріжжа)

ФІЛАТЕЛІСТ

ФІЛАТЕЛІСТИЧНИЙ ГУРТOK У ВІННІПЕЗІ

Хочу повідомити, що ми заснували філателістичний гурток для юнацтва при Пластовій Станції у Вінніпезі.

Гурток веде пл. сен. Іван Паньків. Досі до гуртка вписалося п'ять юнаків. Хоч юначки можуть також належати до нашого гуртка, однак досі ніодна з них до гуртка не вписалася. Видно, що вони марок не збирають.

Наш гурток існує вже два місяці. Сходини відбуваються раз у тиждень. Члени гуртка приносять на сходини свої альбоми з марками, обмінюються марками й обговорюють новини із філателії. Пл. сен. І. Паньків приносить на сходини свої альбоми та поучує нас, як і що ми повинні збирати. Всі члени гуртка приготуються до юнацького іспиту вмілости з філателістики.

Нам було б дуже цікаво і корисно, коли б ми могли навіязати контакт із подібними гуртками в інших осередках. Тому просимо друзів юнаків-філателістів, які є організовані в гуртках або й "індивідуалістів" навіязати з нами контакт.

Знаючи потреби нашого "Юнака", пересилаємо \$1.50 на пресовий фонд і заохочуємо всіх друзів-філателістів йти нашими шляхами.

Андрій Ільницький
гуртковий

ДУМАЙТЕ – ЧИТАЙТЕ

Минулий рік — Шевченківський рік: 150-річчя від дня народження поета. Не диво отже, що й пластуни взяли собі на цей рік за гасло праці Шевченкове «думайте, читайте», до речі — найкоротшу і найкращу пораду, яку тільки можливо висловити двома словами. Що мав на думці Шевченко, коли писав «а на сторожі коло них поставлю слово? Самозрозуміло, що книжку, свої твори.

Є книжки і... «книжки». Є книжки, які лишили свою печать на цілих народах, а навіть на цілому людству, є книжки, якими «кормляться» народи цілі століття і ще довго будуть на них виховуватися. Це великі книжки, такі як Біблія, «Іліяда» і «Одіссея» Гомера, «Божественна комедія» Данте, «Фавст» Гете, «Дон Кіхот» Сервантеса, «Кобзар» Шевченка, драми Шекспіра і інші. Але є й «книжки», яких навіть не варто до рук брати, а не то що платити за них гроші чи їх читати.

Історія книжки чи окремих книжок така цікава, що можна її читати день і ніч і не навкучиться. Тільки подумати, які різні люди писали книжки, яким різним письмом чи мовами, в яких різних країнах і часах, на яких різних матеріалах, почавши на камені, а кінчаючи на папері. Писання деяких взяло десятки років, деякі писалися в тюрмах чи на засланнях, інші в королівських палатах, про ще інші досі сперечаються, хто їх написав (як про драми Шекспіра чи «Історію Русів»).

Книжки, так як і люди, є добрі і злі. Злих треба так стерегтися, як облудних «приятелів» і втікати від них як від вогню. Бо так як облудний «приятель», лиха книжка може звести людину на манівці, залишити на її душі плями, які важко усунути.

Є книжки на різні теми, сказати б про: «всіх і все». Тож нема причини читати такі, які нам не подобаються. Треба вміти знайти те, чого хочемо.

Добрі книжки звичайно писали найкращі уми під сонцем. Найкращі передали нам своє найкраще, часто у великих стражданнях, по довгій мозольній праці. Чи уявляєш собі, як тяжко було б Тобі, звичайному юнакові чи юначці, дістатися на розмову з якоюсь славною, визначною людиною? А в книжці Ти спокійно можеш говорити з найбільшими філософами світу, з найбільшими знавцями, державними мужами, стратегами.

Молоді люди повинні читати добрі книжки перше задля знання, яке є в них. «Книги — морська глибина, хто в них пірне аж до дна, той, хоч

труду мав досить, дивнії скарби виносить» писав Іван Франко. Ці дивні скарби — це все знання світу. Часто дослідники видають мільйони на свої досліди, які тривають часом десятки років, а ми все те можемо прочитати в їхніх книжках за дрібні гроші. Теперішнє покоління має доступ до знання, до якого колись не мали доступу навіть королі чи інші багатії, через книжки може говорити з поколіннями, які жили сотні, а то й тисячі років тому, і користати з їхнього знання і досвіду, може довідатися про речі, яких вже давно нема і не буде, а які переходять часто людську уяву. Читаючи книжки, людина набирає враження, що вона вічна. Що значать щоденні новинки, які ми вчитуємо в газетах, різні випадки чи злочини, коли ми можемо читати і переживати історію народів, цивілізацій чи імперій? Тільки читання дає перспективу дійсності теперішньому часові. І так, історія народів Тойнбі вже є кляскою, так як і кляскою є твори Черчіла про II світову війну.

Треба читати книжки теж задля розваги, бо, здається, немає ні дешевшої, ні приємнішої розваги над читання книжок. Дружба з добрими книжками — найбільша і найвірніша дружба. Книжка нікого не зрадить, не обманить, не обмовить, і читати — це міняти тяжкі хвилини життя (а такі до кожного час-до-часу приходять) на хвилини приємності і радості. Яка приємність могли втекти на часок від реального життя і потонути в царстві книжки, де все таке прекрасне, чисте, добре. Людина, яка читає, ніколи не буває самотня. Щобільше, вона приятелює з найкращими, з такими, що з ними хоче приятелювати.

Читати треба в кожную вільну від праці хвилину. Кожний день — це своєрідний листок-сторінка в книзі Твого життя, тож дивися, щоб не пройшов він надармо. Книжки треба так читати, як, напр., читав колись Конфуцій: забувши про сон і їжу, і навіть не завваживши, що до нього прийшла старість. Той самий Конфуцій, на якого книжках досі виховуються китайці, вважав, що хвилини на читання так треба збирати, як голодний збирає окрушини хліба. Навіть 15–30 хвилин читання на день, з ціл्लю щось засвоїти, дасть з роками користі, про які Тобі і не снилося.

Читання добрих книжок принесло б нам величезну приємність, а то й дало б нам прямо нову душу чи нове обличчя. Вистачить тільки сказати собі: від нині я буду читати, а побачиш, яким іншим річищем попливе Твоє життя.

Про дивну силу, яку мають книжки, і про інші цікаві речі скажемо другим разом.

пл. сен. Петро Саварин

ЧИ ВИ ВЖЕ ЧИТАЛИ?

**І. Керницький: ГЕРОЙ ПЕРЕДМІ-
СТЯ.** Дуже веселі і цікаві пригоди
одного студента і його "таємнича"
участь у підпіллі. Якщо Ви любите
короткі гуморески ІКЕРА, то напев-
но будете захоплені цією його дов-
шою повістю. ("КНИГОСПІЛКА",
Нью-Йорк, 1958).

Л. Коваленко: РІК 2245. Фанта-
стична пригодницька повість із май-
бутнього. Що сталося з пільотами
розбитого літака, який дивним спо-
собом опинився в році 2245? (На-
кладом автора, Нью-Йорк).

**В. Марська: БУРЯ НАД ЛЬВО-
ВОМ.** Романтична повість із часів
другої світової війни у Львові. У
двох частинах (один том). (Видав-
ництво "КИЇВ", Філадельфія, 1952)

Л. Оленко: ЗЕЛЕНІ ДНІ. (Ірка)
Романтичні пригоди кільканадця-
тилітньої гімназистки, в школі, з
товаришами й товаришками... Ро-
ман дуже легко і цікаво читається.
(Видавництво "КИЇВ", Філадельфія,
1952).

С. Парфанович: ТАКИЙ ВІН БУВ...
— Історія одного пса. Як Фік, без-
домний собака, промандрував пів-
світу... Пригодницька повість для
молоді. (СВОБОДА, Джерсі Сіті,
1964).

**Л. Полтава: ТИСЯЧА СІМСОТ ДЕ-
В'ЯТЬ.** Історичний роман з часів
гетьмана Івана Мазени. ("КНИГО-
СПІЛКА", Нью-Йорк, 1961).

**М. Понеділок: ГОВОРИТЬ ЛИШЕ
ПОЛЕ.** Новелі, нариси, оповідання.
Найновіша книга нашого популяр-
ного письменника-гумориста, М.
Понеділка. (В-во "ГОМІН УКРАЇНИ",
Торонто, 1962).

Ю. Радзикович: ПОЛУМ'Я. Істо-
рично-пригодницький роман з ча-
сів гетьмана Богдана Хмельницько-
го. (В-во "ДНІПРОВА ХВИЛЯ",
Мюнхен, 1963).

**У. Самчук: ЮНІСТЬ ВАСИЛЯ ШЕ-
РЕМЕТІ.** Якщо Вам подобався ури-
вок з цієї повісті, напевно схочете
прочитати цю цілу прецікаву повість
зі студентського життя.

НОВА ОДНОДНІВКА

До редакції "Юнака" надійшла
нова юнацька одноднівка "В тіні ви-
соких лісів", яку видав журналі-
стичний гурток 10-го Куреня УПЮ-
ок ім. Ольги Косач у Торонті. Од-
ноднівку видано на таборах юна-
чок: "До висот" (4-ий Курінь ім.
Л. Українки), "Заворожений ліс"
(10-ий курінь), "Тіні забутих пред-
ків" (12-ий Курінь ім. О. Теліги).

Одноднівка гарно оформлена, має
13 сторінок і обкладинку. У змісті:
репортажі з таборів, короткі но-
винки, оригінальні вірші, оповідан-
ня, 4 сторінки рисованих дотепів.
Деякі речі дуже добрі, так що
"Юнак" дозволив собі передруку-
вати дещо в останньому і цьому
числах у рубриці "Молоде перо"...

Ця гарна і цікава одноднівка є
запорукою, що журналістичний гур-
ток 10-го куреня УПЮ-ок буде і
надалі працювати! Сподіваємось від
них більше одноднівок і газеток,
а теж багато дописів до "Юнака".
Бажаємо Вам, Подруги, багато ус-
піху і заохочуємо далі розвивати
свої таланти в літературі і журна-
лістиці!

ПРОЛОМ

З правдивою приємністю завжди
читаємо цікавий юнацький журнал
"ПРОЛОМ", який видають уже дру-
гий рік, дуже вміло і цікаво, наші
друзі й подруги з Огайо (28-ий Ку-
рінь УПЮ-ок ім. кн. Ольги та 17-
ий Курінь УПЮ-ів ім. Дмитра Бай-
ди-Вишневецького в Клівленді). Ре-
дакторами є: пл. розв. Л. Михита
та пл. розв. Д. Сушко. Крім того, в
журналі співпрацюють: пл. розв. А.
Мельник, пл. розв. Т. Соляник, пл.
уч. Л. Адамович, пл. розв. В. Сте-
реб редколегія, пл. розв. А. Пал-
ка та пл. уч. Т. Кунько (мистецьке
оформлення), пл. роз. М. Іванишин
(дописувач), пл. уч. А. Грушкевич
та пл. розв. М. Гловацька (дру-
карі).

Ось до редакції "Юнака" при-
йшли чотири числа цього гарного
журнала — за січень, лютий, бере-
зень і квітень 1964 р. Як звичайно,
вони гарно оформлені і цікаві змі-
стом; повно в них оповідань, стат-
тей, віршів, рисунків, репортажів...
щось цікаве для кожного. І "Юнак"
не міг опертися спокусі, щоб не пе-
реддрукувати дечого звідти!

Продовжуйте і надалі, Друзі й
Подруги, Ваше діло, розвивайте
свої сили, виробляйте свої не аби-
які таланти!

А ми — від редакції нашого жур-
нала — запрошуємо Вас зайнятися
колись підготовкою окремого числа
"Юнака". Ви, Подруги й Друзі, на-
брались досвіду при "Проломі";
може, захочете спробувати своїх
сил і при видаванні журналу для
ширшого кола юнацтва, при нашо-
му спільному журналі "Юнак"?

(З юнацького журналу "Пролом")

В. Злотополець: Син України

Цікаві пригоди молодого козака Миколи Наливайка автор змальовує так живо, що молодші юнаки, а навіть і старші з приємністю читають цю книжку.

Починається вона в часах перед Хмельниччиною морським походом козаків на турків, в якому бере участь син сотника Наливайка, Микола. Сам він студіював в Києві, в Могилянській Академії, але в обороні батьківщини зголосився на Січ та пішов з другими козаками визволити братів з неволі. В поході на Озів Микола попав в турецьку неволю.

Страшні дні провів бідний козак на дні галери, прикований до опачин залізним ланцюгом. На хвилину в'язням заблисла надія на волю, коли на галеру напав ворожий корабель. Але турки виграли бій, а бунтівних невільників кинули на саме дно корабля. Допливши до суші, півживих невільників продано вдруге.

Цим разом Микола попав на будову, але, переносючи важке каміння, дуже поранив собі ногу і став нездібний до праці. Хворого, майже каліку, продали новому власникові.

Дау ель Бакані, колишній губернатор Танджеру, приділив Миколу до сидячої праці при меленні збіжжя на жорнах. Там пізнав він англійського матроса Бравна, навчився від нього англійської мови, і у вільних хвилинах оба приятелі читали св. Євангелію та просили Всевишнього про рятуюнок.

Припадково власник зацікавився Миколою, а дізнавшись про високу освіту козака, казав його розкувати та взяв його на учителя для свого сина. Своєю культурою та знанням Микола полонив серце господаря. Винахідливий козак почав будувати вітряка до мелення збіжжя, на взір вітряків на Україні, а що Бравн був добрим теслею, то Микола попросив пана, щоб Бравна звільнили з кайданів.

Не знати, яка доля ждала б Миколу, коли б не те, що пан хотів дати йому повну свободу, коли Микола відречеться своєї віри та оженився з приятельською своєю паною.

Микола удавав перед паном, що дуже йому за все вдячний, але при першій нагоді втік разом зі своїм приятелем, бо жадні скарби не були дорожчі для Миколи, ніж рідний нарід та віра прадідів.

Після 18 днів блукання по морі в малому байдаку, без води до пиття, втікачів зустрів корабель. Виглядало, що пригодам Миколи настав щасливий кінець, та доля судила інакше. Буря розбила корабель, а хвилі викинули Миколу на безлюдний острів.

Двадцять літ перебув Микола на цьому острові, неначе Робінзон Крузо. Неодну цікаву пригоду пережив він, шукаючи для себе їжі та одєжі. Прийшлося йому воювати з дикими звірами та з людодідами, з рук яких він врятував індіанця Чінкадавіна.

Велике розчарування пережив Микола, думаючи, що врятується на кораблі, який заблукав біля острова під час страшної бурі. Та виявилось, що корабель осів на мілині, а людей на ньому вже не було.

Врешті по довгих роках самотнього життя і впертої праці доля таки усміхнулася козакові, і він — назвавши острів Новою Україною — залишає його колоністам, а сам щасливо вертається в Україну.

В бурхливій часи Хмельниччини Микола знову стає на службу батьківщині, а опісля геройською смертю гине в бою під Конотопом.

Б. Лепкий: Під Тихий Вечір

Доктор сидів з графінею на веранді. Була осінь. Сонце продиралось крізь золотисте осіннє листя. Графиня слухала зачарована, а доктор оповідав історію свого життя. Оповідав, як колись, ще студентом вчив малого хлопця у графському домі. Була там мала донечка Христа. Вона була ще дитиною. Але за пару років вона підросла і стала панною. Стала вона панною і закохалась в учителя свого брата. Учитель також закохався в ній, але граф і графиня не дуже сприятливо дивились на таку пару. Якже мала їх доня любити простого вчителя? І на цьому скінчився короткий романс.

Та чи скінчився?

Тепер вернувся учитель вже доктором. Його Христа і він вже в осени свого життя. Чи любляться вони далі?

Часи змінилися — село з графінею вже ближче. Графині сестрінка, Марійка, товаришує з Хмелінським. Вже тепер графиня плзнує для дітей виставу та цілий час висилає Марійку з Хмелінським до міста по різні речі. І все десь під рукою є доктор, добрий і ввічливий доктор. Чи нарешті скінчилася та страшна різниця між селом і домом графа?

Надходить Св. Вечір, і всі приготавляються. А на Св. Вечір нарешті перший раз до стола засіли разом молоді пани і послуга.

Я. Острок: Оля

Ще чотири роки гімназії, думала собі Оля, і я покажу Ігорєві! Ой, покажу. Я таки буду грати Кармен. — І з такими мріями вона їхала зі Львова до дідусь-святихника на село.

Це піялося напередодні І-ї світової війни. В подіях війни Оля забула Ігора. Були нові порядки та приятелі. Крім того, російські дивізії квартирували в селі. Також війна принесла Олі перше кохання. Та не довго тривало її щастя, бо недалеко від її села ворожа куля закінчила життя поручника Сергія.

Нарешті, взявши зі собою повно жертв, війна скінчилася. Життя почало плисти нормальними течіями. Приїхав до села на посаду пан Ігор, давній знайомий Олі. За короткий час полюбилися та поженилися. Село їх любило за жертвенну працю, якої вони не жалували для нього.

Оля була щаслива. Забута давно була її перша любов. Тільки часами снилася їй висока, струнка постать в шинелі. В такі ночі вона довго молилася за душу поручника Сергія Безруки.

1. МУЗИЧНА ХРЕСТИКІВКА

	1	2	3	4	5	6	
7		8					9
10	11		12				13
14		15				16	
17					18		
19				20			
21			22		23		24
		25					
	26						

Поземо: 1. чеський композитор, 8. старинне грецьке місто, 10. "пост скриптум", 12. давній мешканець України, 13. ріка в Італії, 14. сучасний український маляр, 16. частина поля, 17. атмосферичний опад, 18. міра коливання голосових хвиль, 19. міра часу, 21. сполучник, 22. частина голови, 24. міра поверхні, 25. знаряддя коваля, 26. український композитор.

Доземо: 2. третій тон муз. абетки, 3. грецька буква, 4. дівоче ім'я, 5. частина драми, 6. інакше "бери", 7. музичний сценічний твір, 9. музичний твір, також музична імпреза, 11. інакше "швидко", 13. вона перетинає нитку життя (мітолог.), 15. комаха, 16. ім'я галицького короля, 20. земля, на якій сіють збіжжя, 22. як 17 поземо у другому відм. множ., 23. музичний звук, 25. займенник.

ЦІКАВЕ ЗІ СВІТУ ЧИСЕЛ

ЗНАЄТЕ ЦЕ?

Якщо відняти від будь-якого більшецифрового числа суму його складових цифер, решта є завжди подільна через 9. Для прикладу:

$$4585 \quad (4+5+8+5=22)$$

$$- 22$$

$$4563 : 9 = 507$$

$$3377 \quad (3+3+7+7=20)$$

$$- 20$$

$$3357 : 9 = 373$$

ТРИДЦЯТЬ З ТРИ

Напишіть число 30 трьома однаковими цифрами. Скільки є для цього можливостей?

Розв'язка:

$$5 \times 5 + 5 = 30$$

$$6 \times 6 - 6 = 30$$

$$33 - 3 = 30$$

$$3^3 + 3 = 30$$

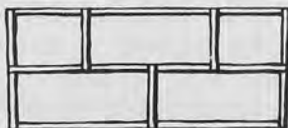
А, може, знаєте ще які можливості? Покажіть їх!

2. КОРОТЕНЬКІ ГОЛОВОЛОМКИ:

А. Чи можна вкласти палець в горнятко повне кави і не замочити пальця? (Не вільно вживати рукавички!)

Б. На столі стоять три склянки; біля них лежить 10 горішків. Як розділити ті горішки так, щоб у кожній склянці було **непарне** число горошинок? (Горошинок не вільно розкряти чи роздробити на частинки — вони мусять залишитись цілі!)

В. На рисунку показано кратку, яка складається з 16 простих ліній. Як провести круту лінію так, щоб вона перетинала кожну просту лінію кратки раз і тільки один раз?

Чи взагалі можна цю загадку розгадати?

подав О. Залеський

1. СКРИВАНКА: МІСТА В УКРАЇНІ

Наступні міста були заховані в цій скриванці:

КАНІВ — КИЇВ — ЛЬВІВ — ПЕРЕМИШЛЬ — ЯРОСЛАВ
СТРИЙ — СТАНИСЛАВІВ — ПОЛТАВА — ЯЛТА — ДРО-
ГОБИЧ — ХАРКІВ — ОДЕСА — ЗАПОРІЖЖЯ — ЧЕР-
КАСИ — ЯВОРІВ — ХУСТ — КАМ'ЯНЕЦЬ — КРИВИЙ
РІГ — НІКОПОЛЬ — УЖГОРОД — ХОЛМ — СЯНІК —
ЧЕРНІВЦІ — НІЖИН — КЕРЧ

2. ПОЇЗДИ І БДЖОЛА

Бджола перелетить докладно 70 миль. По-
думай: поїзди їдуть 50 миль за годину, тож
стрінуться точно за годину. За ту саму годину
бджола пролетить 70 миль; бо ж вона летить
70 миль на годину.

3. ЛІТАКИ

Юрко має рацію. Правда: швидкість до
Нью-Йорку настільки само повільніша, як шви-
дкість з Нью-Йорку швидша. Але прискорення
діє на швидкість літака протягом коротшого
часу, ніж сповільнювання. Наприклад: якщо б
швидкість вітру була рівна швидкості літака,
то дорога до Нью-Йорку зайняла б безконечний
протяг часу, бо літак так і стояв би на місці, не
летючи нікуди. Зате дорога назад була б лиш
на половину коротша!

ЗАГАДКИ

Незабаром почнемо наступні — вже треті з
черги — наші перегони загадок. А сьогодні по-
даємо загадки «для вправи». Розгадок не треба
посилати до цього числа; розгадки будуть по-
дані в числі на березень.

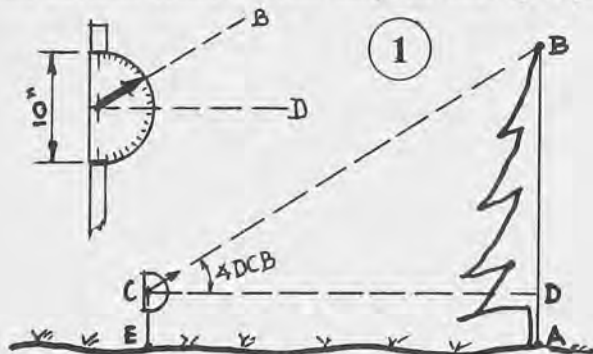
ЦІКАВА ГЕОМЕТРІЯ ПЛАСТУНА

МІРЯННЯ ВИСОТИ ПРЕДМЕТУ

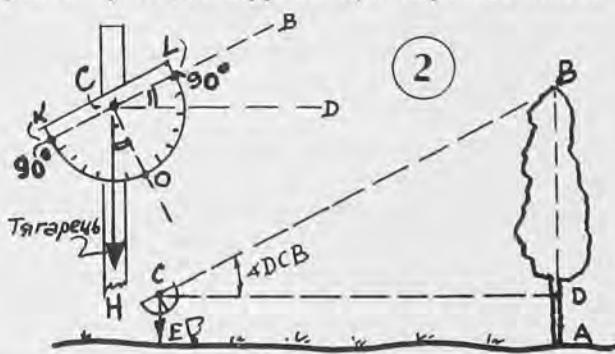
Іноді потрібно нам буває зміряти висоту
дерева. Для цього треба зробити такий прилад:
взяти півколо з проміром коло 10 інчів, поділити
його на 180° , в осередку кола прибити стрілку,
що оберталася б досить туго. Півколо прибити
до палички, який ставимо на землю доземо.
Площа півкола має стояти теж доземо, а про-
мір, що обмежує півколо, має бути продовжен-
ням палички. Коли хочемо зміряти висоту дерева

землі трикутник $C_1 B_1 D_1$ пристайний або подіб-
ний до трикутника CBD . Змірявши в ньому D_1
 B_1 , знатимемо DB . Щоб знати висоту дерева,
треба тільки додати висоту приладу $CE=DA$.

Кут DCB між поземим напрямом і напрямом
до вершини предмету назвемо **кутом знесення**.
До мірювання цього кута можна зробити ще такий
прилад: беремо півколо, поділене на 180° , при-
кріплюємо його в осередку шрубкою до палика
так, щоб могло обертатися, при чім обертатися
мусить туго. До шрубки привішується нитка з

AB (рис. 1), то ставимо наш прилад в якійсь
точці E і стрілку направляємо так, щоб, див-
лячись уздовж неї, ми бачили вершину B дерева.
Прочитуємо на півколі кут DCB . Міряємо від-
даль $EA=CD$. Тоді в трикутн. CBD знаємо бік
і два кути (кут $BDC=90^\circ$). По цих елементах
за допомогою астролябії і екера (про які була
мова в попередніх числах «Юнака»), будуюмо на

тягарцем, в середині дуги півкола ставимо 0° .
Коли хочемо зміряти кут знесення вершини де-
рева AB (рис. 2.), ставимо прилад у якійсь точ-
ці E і обертаємо півколо так, щоб на продов-
женні проміру KL бачити вершину B дерева.
Нитка з тягарцем OH вкаже нам кут ECO , а
цей кут рівний куту DCB , бо боки цих кутів
взаємно перпендикулярні: $CO \perp CB$, $CH \perp CD$.

Подала Н. Іщук

Завжди доброї
ГАДКИ.....

УСМІХНИСЯ!

Телевізійний апарат ніколи не заступить газети. Адже ніхто не б'є мух ані псів по хвості телевізійним апаратом.

— ● —

Таня: Добре, що Ти мене назвала Танею.

Мама: Чому?

Таня: Тому, що всі мене так називають.

— ● —

Любоко: Чи то нещастя, що чорний кіт за мною йшов?

Микола: Залежить від того, чи Ти людина, чи миша?..

— ● —

Івась: Чому тато вже не має волосся?

Мама: Тато дуже тяжко працює і багато думає.

Івась: Ну, то чому Ти маєш багато волосся?

Мама: Будь тихо і їж обід...

ХТО ЗМІНЯЄ АДРЕСУ

хай зараз повідомить про це адміністрацію "Юнака",
подаючи свою давню й нову адресу.

Юнак: Ти моє сонечко, ти радість, і ясність мого серця!

Вона: Чи ти освідчуєшся, чи тільки віщуєш погоду?

— ● —

Івасик цілу ніч будив Петруся, що спав з ним у шатрі, бо він страшно хропів.

На другий день Петрусь невинно запитав:

Івасю, що тобі таке снилося, що ти цілу ніч говорив крізь сон?

Іван: Мені не подобалося те, що Ти сказав, і я даю Тобі п'ять хвилин те відкликати.

Степан: А що, як я не відкликчу?

Іван: Тоді дам Тобі трохи більше часу...

Гадюка в розпачі, сама собі не мила: Ну й день безрадісний — нікого не вкусила.

**

Шотляндець летить до Італії. По дорозі він оповідає, що це його пошлюбна подорож.

А де ж дружина? — питають.

О, вона вже була в Італії раніше... відповідає щасливий молодий.

**

Не спить сорока — духом занепала. Нудьгує, що за день нікому не збрехала.

**

Три достойні професори в почекальній залізничної станції дискутують так, що й світу не бачать. Навіть не завважують, що заїхав поїзд. Схопившись, біжать, і двом вдається вскочити, третій не встигає.

— Ваші знайомі прекрасно бігають, як юнаки — завважає один із свідків цієї сцени.

— Яка ж з цього потіха, — відповідає професор, — це я мав їхати на важливу конференцію, а вони тільки мене проводжали.

Небезпечна балакучість

Він сидів із своєю дівчиною годину мовчки. Тоді запитав: Люба, чи ти вийдеш за мене заміж?

Так — відповіла вона несміло.

По годині мовчанки вона запитала: Милий, чому ти нічого не говориш?

Мені здається, що я вже забагато сказав — була відповідь.

**

Учитель: Прозорі тіла — це такі, через які ми бачимо. Назви мені таке тіло.

Учень: Дірка від ключа в дверях.

**

Мама: Доню, візьми капелюшок, підемо на прохід.

Доня: А руки помити чи взяти рукавички? (За юнацьким журналом «Пролом»)

ПРИГОДА В МЕТРОПОЛІЇ

Ясна, місячна ніч. У сірій темряві, на краю галів чорніють лагідні обриси шатер.

Де-не-де ще блимає свічка, чути молоді, юнацькі голоси.

Раптом різкий голос трубки перетинає пів-глухість ночі, несеться по лагідних шпильях довколишніх гір та завмирає відгомонами в гірській далечині.

Надходить тихими кроками ніч. Спати пора.

Та не всі з нашої таборової братії чули цей перший срібlistий заклик трубки. Деякі з нас в той час ще були далеко від табору, в гамірному Нью-Йорку, і тільки думали про гори, ліс, нічну тишу.

Між цими неприязними на першій нічній тиші був і я, тож хотів би розказати про наші тодішні переживання і пригоди.

Перед нами яскіли тоді яскраві світла Бродвею, в наших вухах шумів гамір і відголоси веселої юрби. Ми ходили тоді вулицями метрополії, оглядали особливості дивно-чужого міста. Прочекали так до ранку і аж тоді помчалися автобусом до табору.

Чому ж так сталось, спитаєте? Ось зараз я Вам і розкажу.

В нас намір був добрий і охота немала, щоб бути в таборі на час. Але ж вина не наша...

Приїхали ми до Нью-Йорку з Вашингтону і негайно пошукали місце, де мали всісти до автобусу в напрямі нашої мети, який мав відійти о год. 7.30.

Поскладали ми всі наші речі коло автобусової зупинки, чекаємо.

Та ось підходить до нас якийсь офіційно одягнений панок і питає, на наше здивування, нащо ми чекаємо. Як же, таж на автобуса чекаємо, відповідаємо всі нараз. О — то доведеться вам простояти до ранку.

Де там до ранку — виписуємо. — Всього не цілу годину...

Як бачу — відповідає панок — ви не доглянули одної дрібнички на таблиці, одної маленької букви: там стоїть 7:30 а.м., а не п.м. Але, якщо таке ваше бажання, можете чекати до ранку...

"Сильно, красно, **обережно і бистро!**", сказав один з наших друзів. Виходить, що таки може придатися нам ще "Лісова Школа!"

ст. пл. Роман Завадович

ДУХ ЛІСОВОЇ ШКОЛИ

Перший контакт з "Лісовою Школою" викликав у мене враження звичайного пластового табору. Як я поглянув з дороги на горбочок і побачив розбиті шатра на поляні, мені пригадався табір "Вовча Тропа". З часом, коли я вже розтаборився і зійшов униз, де відбувалися вправи з ділянки піонерства, моя думка змінилася.

Я негайно помітив, що це "майстеркування" на велику скалю. Кожний учасник був зайнятий, і неодноразово котився при цій роботі рясний піт з чола.

Я ще добре не оглянувся, як і я з ними співпрацював. Робота відбувалася як "піс ворк" — тобто в даному часі треба було зробити відповідну кількість. Вправа не тільки в умілості, але і в бистроті, швидкості в роботі.

І так пройшов мій перший день. Я був втомлений і не надто "захоплений". Спочатку я і ще дехто з друзів нарікали. Щодо мене, то була для цього оправдана причина: Вдома я "одинак", маю три сестри і не привик до фізичної роботи.

Але дивлячись на те тепер, по кількох днях таборового життя, я вдоволений і вдячний. Може, я й не вив'язувався з цієї роботи, так як дехто з моїх друзів, але я робив, що міг.

Друга річ, яка мені з часом сподобалася у таборі, це дружня атмосфера і відношення провідників і інструкторів до учасників.

Це вперше я був на пластовому таборі, де відношення між булавою і юнаками, а також і між нами самими було справді дружнє. Всі були готові допомогти один одному.

Через малу кількість таборовиків, члени проводу мали змогу подружити з нами, а ми мали змогу побачити добру й ефективну булаву.

Загалом атмосфера табору була дуже приязна, і тому я хотів би подякувати організаторам і провідникам "Лісової Школи", у якій я мав змогу неодного навчитися і пожити правдивим пластовим життям серед чарівної природи.

пл. розв. Богдан Качмар

Увага!

Увага!

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА "ЮНАКА"
для наших передплатників з Канади і США
становить від 1 січня 1965 р.

5.00 доларів

● В природі є теж птичка-гелікоптер.

Є нею малесенькі колібри, які можуть підноситись вертикально вгору, триматись на тому самому місці, або ж летіти вперед чи назад.

● Одним із найбільше знаних і конечних приладів в модерній авіонавтиці є радар. Але

й цей інструмент був вживаний в природі віддавна. Лилик (одинокий ссавець, який може справді літати) має здібності видавати ультразвукові хвилі і сприймати їх ехо від різних предметів, що є аналогічне до сонару, який вживаємо в модерних підводних човнах; це той самий принцип, що і в радарі.

● Людина почала літати зовсім недавно; в природі найдемо не одну з «модерних» людських ідей в ділянці літання. І так, наприклад, ширяки можна порівняти до лету альбатроса

— великої птиці, в якій розмах крил досягає 11 стіп. Альбатрос може літати (ширяти) годинами, не рухаючи крилами!

● Перший успішний політ на землі відбувся яких 230 мільйонів років тому... Це першунство належить літаючим комахам. Багато мільйонів років після цього піднесли у повітря різні літаючі плазуни-рептилії, з доби великих динозаврів. Найпізніше почали літати птахи, які з'явилися на землі відносно пізно.

Ку.

ПЛАСТОВЕ ПІДПРИЄМСТВО

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Єдина пластова крамниця у США має на складі:

* пластові однострої * пластові відзнаки до одностроїв і таборовий виряд * пластову літературу * альбоми, різьби, вишивки, кераміку, філателію * українські національні прапори, книжки, шкільне приладдя і т. п.

MOLODE ZYTIA, Inc.
302 E. — 9th St.,
New York 3, N. Y., U.S.A.

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК

з нагоди Різдвяних свят для Ваших Друзів чи Подруг у юнацькому віці це передплата на цікавий, ілюстрований журнал.

ЮНАК

- ▲ Річна передплата — 5.00 дол.
- ▲ Не відкладайте цього на пізніше, а вже тепер висилайте до нашої адміністрації дарункову передплату як різдвяний подарунок для Ваших Друзів чи Подруг.
- ▲ На бажання висилаємо безкоштовно показове число.

YUNAK Magazine
2199 Bloor St. West,
Toronto 9, Ont., Canada

ЄДИНА ПЛАСТОВА КРАМНИЦЯ В КАНАДІ

ПЛАЙ

продає:

● Пластові однострої, усі відзнаки до одностроїв і пластовий виряд ● Посібник для пластового юнацтва Дрота «Життя в Пласті» й усі інші пластові видання ● Спортове приладдя і таборовий виряд.

● книжки, шкільні підручники, молитовники, ● різьбу, образи, рами до образів, кераміку, вишивки, полотно і нитки до вишивання.

PLY - COOP. LTD.
768 Queen St. W.,
Toronto 3, Ont., Canada

Від адміністрації

УСІ ЖЕРТВУЙМО НА ПРЕСФОНД «ЮНАКА»!

Від нашого останнього повідомлення ми одержали такі пожертви на пресфонд: ст. пл. Юрій Черник, Нью-Йорк — 1.00, панство Мирон і Анастасія Сагаті, Філадельфія — 18.00, пл. розв. Богдан Домбчевський, Філадельфія — 5.00, Осередок Праці Старших Пластунок, Трентон — 16.50, 33 Відділ Союзу Українок, Клівленд — 10.00, ст. пл. Василь М. Лев, Гяттвілл — 2.00, Гурток юнаків "Вовк" Вінніпег — 1.50, 6 курінь УПЮначок ім. Марка Вовчка, Чикаго — 14.00. Разом у цьому числі — 68.00 дол.

ПРИБУЛО 42 НОВІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ!

Подасмо черговий список нових передплатників. Канада: Вінніпег — 30, Торонто — 1, разом — 31. США: Філадельфія — 5, Чикаго — 2, Гяттвілл — 1, Вітрідж — 1, разом — 9. Австрія — 2.

Від нашого останнього повідомлення прибуло разом 42 нові передплатники.

Згідно з нашим пляном ми всі повинні були подбати про те, щоб у цьому році придбати для "Юнака" нових передплатників

Від 1 січня до 31 грудня 1964 р. прибуло їх	1.500
Щоб вповні виконати наше спільне завдання, треба ще було придбати нових передплатників	723
На жаль, до кінця 1964 р. ми не досягнули цього числа.	777

Розпочинаючи третій рік видавання "Юнака" маємо до Вас, Друзі і Подруги, такі прохання:

- 1) Хай кожний і кожна з Вас перешле якнайскоріше передплату за "Юнака" на 1965 р. — 5.00 дол.,
- 2) Хай кожний і кожна з Вас, як теж хай кожний юнацький гурток і курінь перешле свою пожертву на пресфонд свого журналу,
- 3) Хай кожний і кожна з Вас присєднає для "Юнака" одного нового передплатника,
- 4) Ti, що ще не заплатили передплати за 1964 р., хай негайно вирівняють свою залежність.

Якщо в Вас буде щире бажання, то це все напевно легко зможете зробити. Друзі і Подруги! Не відкладайте виконання цих справ на пізніше, але зробіть це негайно, зараз після прочитання цього заклик!

Повідомляємо всіх наших передплатників, що з уваги на збільшені кошти видання нашого "Юнака" і тому, що в 1964 р. замість потрібних 1.500 нових передплатників нам удалося придбати їх зaledве 723, наше видавництво примушене

ПІДВИЩИТИ ПЕРЕДПЛАТУ "ЮНАКА",
яка від 1 січня 1965 р. становитиме для Канади і США **РІЧНО 5.00 дол.**

Друзі й Подруги! У цьому новому 1965 році ми дали продовжимо нашу кампанію за придбання нових передплатників для нашого "Юнака". Усіх Вас закликаємо до активної помочі в цій важливій справі. Це наше спільне завдання виконаємо успішно тільки тоді, коли ми всі візьмемося серйозно до цього діла. Наш успіх залежить від того, що кожний і кожна з нас для цієї справи придбання нових передплатників зробить. Тому — всі до діла!

Вступаємо в черговий (третій) рік видавання "Юнака" з плянами дальшої його розбудови та його поширення в усіх країнах вільного світу, теж і між нашою юнацькою молоддю, що не має змоги належати до Пласту, і з вірою, що великий дружній гурт наших передплатників, читачів і прихильників допоможе нам виконати наші пляни. Тому усіх Вас, Друзі і Подруги, закликаємо до дальшої спільної успішної праці при розбудові нашого "Юнака".

Скобі!

Ваш адміністратор

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК

для Ваших подруг і друзів з приводу їх дня народження, іменин, різдвяних свят чи інших подібних нагод — це

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА «ЮНАКА»

Вашим друзям чи подругам, а навіть і незнайомим, зробіте справжню приємність, коли заплануєте для них "Юнака". За 5.00 дол. вони одержуватимуть від Вас щомісяця впродовж цілого року милий дарунок — наш журнал. Він буде дуже побажаним зокрема для тих, що живуть у місцевостях, де нема більшого українського середовища, де нема української молодечої організації, ні рідної школи, ні навіть рідної церкви. Тоді "ЮНАК" буде для них, може, ЄДИНИМ ЛУЧНИКОМ З УКРАЇНСТВОМ.

Такий дарунок варто робити особливо для зразкових, але незаможних юнаків і юначок, що самі не можуть собі запланувати "Юнака". Наша адміністрація має адреси таких друзів з різних країн світу. Чекаємо на жертводавців!

У попередніх числах "Юнака" було вже проголошено 35 дарункових передплат. Тепер подаємо дальші зголошені дарункові передплати, а саме: 6 курінь УПЮ-ок ім. Марка Вовчка в Чикаго — 2 дарункові передплати для юначок у Австрії, пл. сен. Любоко Онишкевич — одну дарункову передплату для юнака у Франції. Разом у цьому списку 3 нові дарункові передплати, а разом з попередніми (35) досі зголошено 38 дарункових передплат.

Подруги і Друзі! Кожна і кожний з Вас має нагоду і можливість зголосити таку одну дарункову передплату. Тим Ви зробіте подвійне "добре діло": придбаєте для нашого "Юнака" нового передплатника і причинитеся до розбудови нашого журналу! Отже?.. Хто черговий?!

ЩЕ РАЗ ПРИГАДУЄМО:

від 1 січня 1965 р.
річна передплата «ЮНАКА»
становить для наших передплатників у Канаді і США 5.00 дол.

Ст. пл. Звенислава Ізю, Оттава, Канада: "...Одночасно хочу Вам сказати, що Ваш журнал дуже потрібний і цікавий для нашого юнацтва. Бажаю Вам якнайкращих успіхів у дальшій праці..."

П. Олеськів, Лондон, Англія: "Купую "Юнака" від першого числа. Читаємо його тут з великим зацікавленням. Одначе, щоб мати напевно кожне число "Юнака", зголошую свою і 5 інших передплат. Прошу відтепер пересилати "Юнака" безпосередньо на цих 6 поданих адрес. Усі ми пересилаємо Вам звідсіля щирі побажання дальшого успішного видавання журналу "Юнак", який єднає усіх пластунів в одну спільноту..."

Пл. сен. І. Паньків, Вінніпег, Канада: "...Юнак прекрасно редагований. Постійно купую кожне число, а тепер хочу оправити обидва річники..."

Пл. сен. О. Біланюк: "...Пересилаю вислови щирого признання для Вашої праці. "Юнак" стає насправду високоякісним молодечим журналом..."

Пл. сен. В. Бандера, Бостон, Месс., США: "...Буду старатися поширити кольпортаж "Юнака" в Бостоні... Хоча мій старший синок Марко має щойно 7, а Петрусь 5 років, то я рішив зібрати для них комплект "Юнака" від першого числа..."

Пл. сен. М. Маренін, Денвер, Колорадо, США: "...Можливо я не повинен втручатися до Ваших адміністративних справ, але думаю, що як станичний можу в чомусь Вам допомогти. Мені особисто дуже лежить на серці дальша розбудова і поширення "Юнака". Форма і зміст його прекрасні і жаль було б, якби так дуже потрібний і гарно редагований журнал для нашого юнацтва з браку фондів перестав появлятися... Обіцяю Вам теж робити старання, щоб поширити "Юнака" теж і серед нашої молоді з-поза Пласту..."

І. Зельський Вінніпег, Канада: "...Пересилаю 292.00 долари і повідомляю, що тепер уже все юнацтво (67 юначок і 46 юнаків) нашої пластової станиці передплатує "Юнака". Наші юначки трохи негодують, що "Юнак" занадто "хлоп'ячий"... Просимо взяти це до уваги та подбати, щоб у кожному числі було теж і щось цікавого для юначок..."

Пл. розв. Богдан Домбчевський, Філадельфія, США: "...Пересилаю 8.00 дол. на передплату, а 5.00 дол. на пресфонд "Юнака". Журнал радо читаю, бо знаходжу в ньому цікаві статті з літунства, яким я інтересуюся..."

Пл. розв. Зірка Городиловська, курінна 6-ого куреня УПУ-ок ім. Марка Вовчка в Чикаго, США: "Від нашого куреня пересилаємо чек на 22.00 дол., з яких призначуємо 14.00 дол. на пресфонд "Юнака", а 8.00 дол. на дві дарункові передплати для юначок поза межами США. Хочемо, щоб і вони тішилися разом з нами, читаючи цей гарний і вартісний пластовий журнал..."

Чи Ви вже вирівняли передплату?

НЕОБХІДНА КНИГА
В КОЖНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ДОМІ

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА

ще в друку

ВЖЕ ПОЯВИЛИСЯ!

Видас:

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

**НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК
ПРИ КОЖНІЙ НАГОДІ**

I, II, III — перша, загальна частина — ЕУ/1, — цілість у трьох томах, наклад на повному вичерпанні, ще тільки антикваричні примірники в ціні 60.00 дол.

1, 2, 3, 4, 5, 6 — друга словникова частина — ЕУ/2, ціна в передплаті до появи четвертого тому: 50.00 дол., (полотно), 60.00 дол., (півшкіра), після появи четвертого тому передплата буде підвищена!

Докладніші інформації дають і замовлення та гроші приймають місцеві і крайові представники ЕУ, як теж адміністрація "ЮНАКА", кооператива "Плай" в Торонто або Наукове Товариство ім. Шевченка (НТШ), Сарсель, Франція:

SOCIETE SCIENTIFIQUE SEVCENKO
27, rue des Bauves, Sarcelles (S. et O.) France

У цьому числі "Юнака" помістили ми оце знову винятки з деяких листів, які дістає наша редакція чи адміністрація щодо змісту журналу. Як бачимо, ці листи походять не тільки з різних місцевостей, але й різних країв. У справі "Юнака" пишуть нам не лише пластові юнаки чи юначки, для яких журнал у першу чергу призначений, але й старше пластуństwo й пл. сеньйори, а навіть і непластуни. Це є ще одним доказом, що наш "Юнак" наводить загальне признання та щораз то більше зацікавлення.

Друзі й Подруги! Пишіть і Ви при найближчій нагоді, що думаєте про "Юнака" та що Вас більше чи менше інтересує, а тих, що досі ще цього не зробили, прошасмо: виповніть і вишліть нам анкету про "Юнака", що була долучена до березневого числа.

Друкарня-переплетня

КИВ

KIEV PRINTERS LTD.

686 RICHMOND ST. W.
TORONTO, ONTARIO

виконує
всі
друкарські
і переплетничі
роботи

- ОДНО І БІЛЬШЕКОЛЬОРОВІ
- НА АВТОМАТИЧНИХ МАШИНАХ
- ЛІТОГРАФІЧНІ РОБОТИ (ОФСЕТ)

27 РОДІВ СМАЧНОГО ХЛІБА

а крім того

РІЗНОРОДНІ КАЛАЧІ І БУЛОЧКИ

випікає щоденно для Вас і Вашої родини відома
в Торонті й Онтаріо пекарня

2-20 Fraser Ave.

Toronto, Ont.

Phone: LE 6-1196

ЩАДІТЬ ПО 5.00 ДОЛ. МІСЯЧНО

а одержите після 5 років **343.15**

- Нормально банки платять за ощадності 3 відсотки. За Ваші ощадності **НА СПЕЦІАЛЬНОМУ ЮНАЦЬКОМУ КОНТІ** в нашій кредитівці одержите: **5 1/2 %**
- Один приклад: хто з Вас щадитиме в нашій кредитівці на юнацькому конті **ЩОМІСЯЦЯ ПО \$5.00** на 5 1/2 %, той після 5 років одержить: **343.15**

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ
в українській кредитівці

"БУДУЧНІСТЬ"

КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА В ТОРОНТО

140 Bathurst St.

Toronto 2B, Ont.

Українська пекарня

The Future Bakery

якої власниками є

АННА і пл. сен. РОМАН ВЖЕСНЕВСЬКІ

випікає

ЗДОРОВИЙ І СМАЧНИЙ ХЛІБ

і всілякі інші печива

735 Queen St. W. Toronto, Ont.

ПЛАСТУНИ І ПЛАСТУНКИ!

Складайте Ваші ощадності в найбільшій
і найстаршій в Торонті Кредитівці

Українська Кредитова Спілка

297 COLLEGE ST. — TORONTO 2B, ONT.

- Щоб мати пізніше потрібні гроші, треба вже сьогодні почати шадити і то в своїй українській установі. ● Ощадність — це прикмета кожного доброго пластуна чи доброї пластунки!

Пластуни й Пластунки Вінніпегу!

Складайте хочби найдрібніші ощадності
в українській кредитівці

КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

ПІВНІЧНОГО ВІННІПЕГУ

667 Flora Ave. — Winnipeg 4, Man

(дім Читальні "Просвіти", побіч Пластового Дому)

Пам'ятайте, що ощадність це четверта точка
пластового закону й гарна прикмета кожного
доброго пластуна й пластунки.

Хочете мати сотні доларів на свої студії?

— починайте шадити від... одного доларя.

Пластун Ти, юнак?

ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!

Щадити щоденно учись!

Як будеш студент,

Той далар, той цент

Тобі допоможе колись

Здобути знання, прожиток, ім'я!

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2331 West Chicago Ave. — Chicago 22, Ill.

Увага! Увага!

«Юнака» треба не лише передплачувати, але й докладно читати, до нього дописувати, приєднувати йому передплатників і збирати пожертви на його пресфонд.